

Zdjęcie pochodzi z serwisu Shutterstock

Spis treści:

Jubileusz 95-lecia Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie	s. 1
60 lat Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu	s. 2
Jubileusz 65-lecia naukowych Instytutów Ogrodniczych w Skierniewicach	s. 3
Władze Wydziałów Ogrodniczych w kadencji 2016-2020	s. 4
Awanse i wyróżnienia	s. 5
XIII Konkurs na najlepszą pracę magisterską	s. 6
Nowo przyjęci członkowie	s. 6
Odeszli od nas	s. 7
Informacje o działalności oddziałów	s. 9
Sprawozdania z sympozjów, konferencji, seminariów i spotkań	s. 13
Parki wiejskie – żywe laboratoria dendrologiczne	s. 20

Szanownym Członkom i Sympatykom Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych życzymy w Nowym 2017 Roku wielu pięknych dni, dobrego zdrowia i pogody ducha, a także spełnienia marzeń oraz pomyślnej realizacji wszelkich planów i zamierzeń.

Zarząd Główny i Redakcja

Jubileusz 95-lecia Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie

Wydział Ogrodnictwa SGGW został powołany rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Macieja Rataja 18 marca 1921 roku. Początki kształcenia w zakresie ogrodnictwa w Warszawie wiążą się z wcześniejszą działalnością Towarzystwa Kursów Naukowych (TKN). Wydział Ogrodniczy – TKN został otwarty w 1913 roku. Jego Dziekanem został Piotr Ferdynand Hoser, który wspierał dalsze zmiany. W 1916 roku Wydział został przekształcony w Wyższą Szkołę Ogrodniczą – TKN. Po odzyskaniu niepodległości struktura ta weszła w skład Wydziału

Ogrodniczego.

W 1930 roku na Wydziale Ogrodniczym utworzono Zakład Architektury Krajobrazu i Parkoznastwa pod kierunkiem prof. arch. Franciszka Krzywdy-Polkowskiego. Dał on początek kierunkowi Architektura Krajobrazu.

Trzeci kierunek studiów na Wydziale to Biotechnologia. Powołano go w 1995 roku jako Międzywydziałowe Studium Biotechnologii SGGW. W 2012 roku, decyzją Senatu i Rektora, został on włączony w struktury Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu. W dydaktyce na tym kierunku uczestniczą jednostki kilku wydziałów SGGW.

Czwarty kierunek studiów na Wydziale, Ochrona Zdrowia Roślin, został uruchomiony w roku akademickim 2015/2016.

W dniach 15 i 16 kwietnia 2016 r. obchodzono Jubileusz 95-lecia powołania Wydziału Ogrodniczego w SGGW, przedmianowanego w dniu 1 stycznia 2013 r. na Wydział Ogrodniczy.

nictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu (WOBiAK). Został on włączony w obchody 200-lecia nauczania rolniczego w Warszawie, którego początek sięga roku 1816, gdy utworzono Instytut Agronomiczny w Marymoncie. Jego spadkobierczynią jest SGGW.

W dniu 15 kwietnia odbył się recital fortepianowy Krzysztofa Książka (półfinalisty XVII Konkursu Chopinowskiego) w Bibliotece Głównej SGGW, połączony z wręczeniem pamiątkowych statuetek pracownikom Wydziału. Uroczystości główne odbyły się 16 kwietnia. Przybyli na nie licznie absolwenci i seniorzy Wydziału, zaproszeni goście (Dziekani wydziałów lub kierunków ogrodnich z Poznania – prof. dr hab. B. Politycka, Krakowa – prof. dr hab. S. Mazur, Lublina – prof. dr hab. Z. Michałojć i Wrocławia prof. dr hab. A. Biesiada, Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa ze Skierniewic – prof. dr hab. M. Korbin i Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB w Radzikowie – prof. dr hab. E. Arseniuk, dyrektorzy firm współpracujących z Wydziałem oraz przedstawiciele mediów). Dzień Wydziału rozpoczął się koncertem Chóru Ursynovia Cantabile. Po nim nastąpiło uroczyste posiedzenie Rady Wydziału z Władzami Rektorskimi. Wykład „Stan i perspektywy rozwoju Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu” wygłosiła dziekan prof. K. Niemirowicz-Szczytt. Uroczyste posiedzenie zakończono przemówieniami o licznościowymi i wręczeniem pamiątkowych statuetek przedstawicielom instytucji i przedsiębiorstw współpracujących z Wydziałem oraz seniorom Wydziału. Seniorzy zostali nagrodzeni gromkimi brawami licznie uczestniczących w uroczystości absolwentów. Należy podkreślić, że statuetkami uhonorowano także przedstawicieli dwóch

znanych rodzin, Hoserów i Grąbczewskich, zasłużonych dla rozwoju ogrodnictwa w Polsce i od trzech pokoleń kształcących swoje dzieci na Wydziale. Sesja wykładowa składała się z trzech wystąpień. Poseł M. Maliszewski (absolwent Wydziału) omówił „Nowe rynki zbytu dla polskiej produkcji ogrodniczej”, prof. Antoni Pluta (Wydział Nauk o Żywności SGGW) przedstawił zagadnienie „Bezpieczeństwa żywności”, a prof. B. Szulczewska (Kierownik Katedry Architektury Krajobrazu, WOBiAK SGGW) zaprezentowała temat „Zielona infrastruktura Warszawy”. Wystąpienia wzbudziły żywą dyskusję.

Absolwenci z zadowoleniem przyjęli możliwość spotkania się w murach SGGW i chętnie nabywali przygotowane dla nich materiały o Wydziale (tom I – geneza i współczesność, sylwetki pracowników; tom II – kalendarium, wykazy wszystkich absolwentów). Zwiedzali szklarnie, laboratoria i odwiedzali jednostki Wydziału. Uczestniczyli także w Balu Absolwenta.

Na łamach Biuletynu PTNO dziękujemy raz jeszcze Patronom Honorowym oraz JM Rektorowi SGGW, prof. dr hab. A. Szymańskiemu i Kolegium Rektorskiemu za przybycie na galę i uświetnienie uroczystości przemówieniem. Dziękujemy Komitetom: Honorowemu, Programowemu i Organizacyjnemu, pracownikom, doktorantom i studentom, a także sponsorom i wszystkim osobom, które włączyły się w przygotowanie Jubileuszu.

*Dziekan – prof. dr hab. Katarzyna Niemirowicz-Szczytt
wraz z Kolegium Dziekańskim
(kadencja 2012-2016)*

Dziekan Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu – prof. dr hab. Katarzyna Niemirowicz-Szczytt prezentuje dokonania Wydziału (fot. L. Szymański)

Uczestnicy gali jubileuszowej. W pierwszym rzędzie Dziekani Wydziałów Ogrodnich innych Uczelni (od lewej prof. S. Mazur, prof. A. Biesiada, prof. Z. Michałojć, prof. B. Politycka) (fot. L. Szymański)

60 lat Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

W bieżącym roku minęło 60 lat od utworzenia Wydziału Ogrodnictwa w ówczesnej Wyższej Szkole Rolniczej w Poznaniu. 30 czerwca celebrowaliśmy uroczystości jubileuszowe, które odbyły się pod patronatem honorowym Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, prof. dra hab. Grzegorza Skrzypczaka. W Jubileuszu wzięli udział Prorektorzy Uczelni, władze Wydziału

z panią Dziekan, prof. dr hab. Barbarą Politycką, zaproszeni goście – przedstawiciele administracji państwowej, Dziekani bratnich wydziałów innych uczelni rolniczych, Dziekani wydziałów naszej Uczelni, przedstawiciele współpracujących z Wydziałem firm ogrodnich, obecni i emerytowani pracownicy, a także studenci, doktoranci, absolwenci oraz sympatycy Wydziału.

Jubileusz był okazją do przypomnienia przez Panią Dziekan historii Wydziału, która miała początek w istniejącej w latach 1870-1876 Wyższej Szkoły Rolniczej im. Haliny w Żabikowie pod Poznaniem, gdzie wykładano przedmiot Ogrodnictwo. Kolejnym etapem było powołanie w 1920 roku Katedry Ogrodnictwa na Wydziale Rolniczo-Leśnym na nowo powstałym Uniwersytecie Poznańskim.

W 1951 roku utworzono Wyższą Szkołę Rolniczą z Oddziałem Ogrodnictwa, natomiast Wydział Ogrodniczy powołano 31 sierpnia 1956 roku.

Przez 60 lat istnienia Wydział podlegał wielu przemianom organizacyjnym. W 2010 roku przyjął obecną nazwę Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu.

Dzięki wysiłkowi pracowników dorobek Wydziału jest znaczący, a jego pozycja wysoka. Obecnie na Wydziale studenci kształcą się na trzech kierunkach: Ogrodnictwo,

Architektura krajobrazu oraz Medycyna roślin.

W czasie spotkania jubileuszowego zostały wygłoszone dwa wykłady. Pierwszy, zaprezentowany przez dra hab. Piotra Urbańskiego dotyczył roli zieleni w życiu człowieka. Drugi, przedstawiony przez dr Jolantę Lisiecką, został poświęcony leczniczej mocy ogrodu, zwiastując powołanie na Wydziale Studiów Podyplomowych Hortiterapia.

Uroczystość 60-lecia Wydziału była okazją do wręczenia pamiątkowych statuetek w kształcie jabłka, symbolizującego w tym przypadku wiele lat pracy na ogrodniczej niwie. Przy tak ważnej okazji podziękowano także licznie przybyłym producentom oraz właścicielom i przedstawicielom firm ogrodniczych za wsparcie badań naukowych i dydaktyki, a także sponsorom: firmie Agchem Project Consulting, reprezentowanej przez panią Katarzynę Pikulik oraz państwu Grażynie i Bogdanowi Królikom.

Oficjalną część Jubileuszu zakończyły gratulacje od zaproszonych gości, po których wniesiono toast i skosztowano okolicznościowego tortu. Następnie przy obiedzie toczono rozmowy, wspomniano minione lata i dyskutowano o przyszłości Wydziału.

dr hab. Agnieszka Krzysińska

Władze Rectorskie i Dziekańskie (fot. P. Czuchaj)

JM Rektor UP w Poznaniu, Dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu oraz Dziekani Wydziałów Ogrodniczych innych Uczelni przed wręczeniem pamiątkowych statuetek (fot. P. Czuchaj)

Jubileusz 65-lecia naukowych Instytutów Ogrodniczych w Skierniewicach

W dniu 22 listopada 2016 roku obchodzono Jubileusz 65-lecia naukowych Instytutów Ogrodniczych w Skierniewicach. Otwarcia uroczystości dokonała prof. dr hab. Małgorzata Korbin – Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa, która wraz z prof. dr. hab. Kazimierzem Tomalą, Przewodniczącym Rady Naukowej IO, serdecznie powitała przybyłych gości. Byli wśród nich m.in. Dorota Rutkowska – poseł na Sejm RP, Mirosław Maliszewski – poseł na Sejm RP i Prezes Związku Sadowników RP, Eugeniusz Chylek – przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Tadeusz Łączyński – z-ca Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa, ks. Wojciech Kołakowski – Krajowy Duszpasterz Ogrodników, oraz przedstawiciele władz wojewódzkich i lokalnych, uczelni wyższych, instytutów badawczych z Polski i zagranicy, Ośrodków Doradztwa Rolniczego, związków i stowa-

rzyszeń ogrodniczych, firm sponsorujących, prasy, a także indywidualni producenci i liczne grono emerytowanych oraz aktualnych pracowników Instytutu.

Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa podkreśliła ogromne znaczenie istnienia skierniewickiego centrum nauk ogrodniczych i zwięźczenia tego faktu uroczystymi obchodami 65-lecia. Swoją wykład prof. Korbin poświęciła m.in. podsumowaniu aktywności obecnego Instytutu Ogrodnictwa i przeglądowi działalności jego prekursorów: Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarnictwa, utworzonego w 1951 roku przez Profesora Szczepana A. Pieniążka, oraz Instytutu Warzywnictwa, założonego w 1964 roku przez Profesora Emila Chroboczka. Dyrektor Małgorzata Korbin przedstawiła również rolę, jaką polskie ogrodnictwo, wspierane badaniami prowadzonymi w obydwu Instytutach, odegrało

w gospodarce narodowej na przestrzeni minionych lat. Ważnym punktem obchodów było uhonorowanie zasłużonych osób medalem jubileuszowym. Podczas uroczystości Instytut Ogrodnictwa został odznaczony Medalem Pamiątkowym „Pro Masovia” za całokształt działalności oraz zasługi na rzecz województwa mazowieckiego. Na ręce pani Dyrektor spłynęło wiele listów gratulacyjnych, m.in. od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – Andrzeja Dudy, Pierwszej Damy – Agaty Kornhauser-Dudy, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Krzysztofa Jurgieła, Ministra Obrony Narodowej – Antoniego Macierewicza, posłów Mirosława Maliszewskiego i prof. dr hab. Józefa Hryniewicz

oraz od córki Profesora Szczepana A. Pieniążka – Emilii Mroczkowskiej. W czasie trwania uroczystego spotkania uczestnicy i mieszkańcy Skierniewic mogli podziwiać wystawę owoców, warzyw i kwiatów przygotowaną przez pracowników Działu Wspomagania Badań i Promocji Instytutu Ogrodnictwa oraz zapoznać się z ofertą firm sponsorujących. Zwieńczeniem uroczystości był koncert artystów sceny polskiej, wśród których byli: Małgorzata Zientarska-Szczerba, Sylwia Strugińska-Wochowska, Mateusz Dobosz, Michał Domagała oraz Mariusz Rutkowski.

dr Bogumiła Badek

Portrety założycieli skierniewickich instytutów – Profesor Szczepan A. Pieniążek (Instytut Sadownictwa) oraz Profesor Emil Chroboczek (Instytut Warzywnictwa) (fot. M. Nowak)

W uroczystościach jubileuszowych udział wzięli liczni przedstawiciele władz, uczelni rolniczych i ośrodków naukowych z kraju i zagranicy, pracownicy obecnego Instytutu Ogrodnictwa, a także byłego Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarnictwa oraz Instytutu Warzywnictwa (fot. M. Nowak)

Przedstawiciele jednostek naukowych i badawczych odebrali medale okolicznościowe za wieloletnią, owocną współpracę z Instytutem Ogrodnictwa (fot. M. Nowak)

Władze Wydziałów Ogrodniczych w kadencji 2016-2020

Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa

Dziekan prof. dr hab. inż. Stanisław Mazur

Prodziekan ds. studenckich i dydaktycznych
dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz

Prodziekan ds. nauki i współpracy
prof. dr hab. inż. Dariusz Grzebelus

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu

Dziekan prof. dr hab. Zenia Michałojć

Prodziekan ds. studenckich i dydaktyki
dr hab. Bożena Denisow

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa

Dziekan prof. dr hab. Krzysztof Młynarczyk, prof. zw.

Prodziekan ds. studenckich
prof. dr hab. Stanisław Sienkiewicz

Prodziekan ds. nauki
dr hab. Agnieszka Pszczółkowska, prof. UWM

Prodziekan ds. kształcenia i promocji
dr hab. Krzysztof Jankowski, prof. UWM

**Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu**

Dziekan dr hab. inż. Tomasz Kosiada

Prodziekan ds. nauki
dr hab. inż. Tomasz Kleiber

**Prodziekan ds. studiów dla kierunku Ogrodnictwo
studia stacjonarne i kierunku Medycyna roślin – studia
stacjonarne** dr inż. Barbara Frąszczak

**Prodziekan ds. studiów dla kierunku Ogrodnictwo –
studia niestacjonarne i kierunku Architektura krajo-
brazu – studia stacjonarne i niestacjonarne**
dr inż. Dariusz Świerk

**Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny
w Szczecinie**

Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa

Dziekan dr hab. inż. Edward Meller, prof. ZUT

**Prodziekan ds. kształcenia oraz do kierunków: Gospo-
darka odpadami i Rekultywacja terenów zdegradowa-
nych, Odnawialne źródła energii, Rolnictwo**
dr hab. inż. Monika Grzeszczuk, prof. ZUT

**Prodziekan ds. nauki oraz do kierunków: Ochrona Śro-
dowiska, Ogrodnictwo, Technika rolnicza i leśna**
dr hab. inż. Paweł Milczarski

**Prodziekan ds. studenckich oraz do kierunków: Archi-
tektura krajobrazu, Gospodarka przestrzenna**
dr hab. inż. Arkadiusz Telesiński

**Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
Wydział Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury
Krajobrazu**

Dziekan prof. dr hab. Wojciech Wakuliński

Prodziekan ds. nauki
prof. dr hab. Marek Gajewski

**Prodziekan ds. dydaktyki (kierunek ogrodnictwo i kieru-
nek ochrona zdrowia roślin)**
dr hab. Marzena Wińska-Krysiak

**Prodziekan ds. dydaktyki (kierunek architektura krajo-
brazu)** dr inż. Renata Giedych

Prodziekan ds. dydaktyki (kierunek biotechnologia)
dr hab. Wojciech Pląder, prof. SGGW

**Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
Wydział Przyrodniczo-Technologiczny**

Dziekan dr hab. inż. Bogdan Stępień, prof. UP we
Wrocławiu

**Prodziekan ds. kierunków Ogrodnictwo oraz Biotechno-
logia stosowana roślin**
prof. dr hab. Anita Biesiada

**Prodziekan ds. kierunków Technika rolnicza i leśna oraz
Odnawialne źródła energii i gospodarka odpadami**
dr hab. inż. Deta Łuczycka, prof. UP we
Wrocławiu

**Prodziekan ds. kierunków Ekonomia oraz Zarządzanie
i inżynieria produkcji**
dr hab. inż. Wojciech Pusz

**Prodziekan ds. kierunków Agrobiznes oraz Ochrona
środowiska** dr inż. Katarzyna Szopka

**Prodziekan ds. kierunków Rolnictwo oraz Medycyna
roślin** dr hab. inż. Wiesław Wojciechowski

Awanse i wyróżnienia

Stanowisko profesora zwyczajnego uzyskał:
prof. dr hab. Włodzimierz Breś z UP w Poznaniu

Stanowisko profesora nadzwyczajnego uzyskała:
dr hab. Regina Dębicz z UP we Wrocławiu

Stopień doktora habilitowanego uzyskali:
dr inż. Grzegorz Łysiak z UR w Krakowie
dr inż. Agata Konarska z UP w Lublinie
dr inż. Maciej Bosiacki, dr inż. Tomasz Kleiber
i dr inż. Piotr Lewandowski z UP w Poznaniu

Stopień doktora uzyskał:
mgr inż. Marta Kowaleczko z UP w Lublinie
mgr inż. arch. kraj. Anna Kulczycka z UWM w Olsztynie
mgr inż. Agata Woźnicka z UP w Poznaniu
mgr Marta Olas-Sochacka, mgr Michał Oskiera
i mgr Justyna Szwejd-Grzybowska z IO w Skierniewicach
mgr inż. Agnieszka Balbierz i mgr inż. Magdalena Krygier
z UP we Wrocławiu

Medal Komisji Edukacji Narodowej otrzymali:
prof. dr hab. Rafał Barański, dr hab. Andrzej Kalisz
i dr hab. Piotr Muras, prof. UR z UR w Krakowie
dr hab. Robert Gruszecki, dr hab. Elżbieta Patkowska
i dr Artur Serafin z UP w Lublinie
dr hab. Barbara Wójcik-Stopczyńska i dr hab. Piotr Żurawik
z ZUT w Szczecinie

Medal złoty za długoletnią służbę otrzymali:
prof. dr hab. Maria Kowalik, prof. dr hab. Anna Pindel
i dr hab. Renata Wojciechowska z UR w Krakowie

Medal srebrny za długoletnią służbę otrzymali:
dr hab. Maria Pobożniak z UR w Krakowie
dr Iwona Szot z UP w Lublinie

Medal brązowy za długoletnią służbę otrzymali:
dr Marta Dmitruk, dr Izabela Kot, dr Barbara Marcinek
i mgr inż. Joanna Samociuk z UP w Lublinie

Nagroda JM Rektora UR w Krakowie

- za całokształt osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych – dr hab. Zofia Włodarczyk
- za osiągnięcia naukowe – dr hab. Maciej Gąstoł, prof. dr hab. Maria Kowalik (nagrody indywidualne)
- za osiągnięcia naukowe – dr hab. Agnieszka Sękara, dr hab. Andrzej Kalisz, dr Aneta Grabowska, dr hab. Sylwester Smoleń Kowalik (nagroda zespołowa)
- za osiągnięcia organizacyjne – prof. dr hab. Dariusz Grzebelus, dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz, dr hab. Bożena Pawłowska, prof. dr hab. Anna Bach (nagroda zespołowa)

Nagroda JM Rektora UWM w Olsztynie

- za osiągnięcia naukowe – dr hab. inż. Anna Francke, dr hab. inż. Anna Bieniek, dr hab. inż. Joanna Majkowska-Gadomska (nagroda zespołowa II stopnia)

Nagroda JM Rektora UP w Poznaniu

- za osiągnięcia organizacyjne – prof. dr hab. Barbara

Politycka (nagroda indywidualna II stopnia)

- za osiągnięcia organizacyjne na rzecz Uczelni i Wydziału – prof. dr hab. Roman Hołubowicz, dr hab. Agnieszka Krzemińska, dr hab. Hanna Dorna (nagroda zespołowa)

Nagroda JM Rektora ZUT w Szczecinie

- za osiągnięcia naukowe – dr hab. Agnieszka Zawadzińska, dr hab. Ireneusz Ochmian i dr Piotr Salachna
- za osiągnięcia dydaktyczne – dr hab. Grzegorz Mikiciuk

Pan **prof. dr hab. Adam Szewczuk** został Prorektorem ds. rozwoju uczelni Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Pani **mgr Zofia Wojciechowska** (Instytut Hortiterapii w Mrągowie), członek Poznańskiego Oddziału PTNO, została Laureatką Złotej Dziesiątki Kobiet Sukcesu Warmii i Mazur oraz uzyskała wyróżnienie w konkursie „Żagle Warmii i Mazur” zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski w Olsztynie.

XIII Konkurs na najlepszą pracę magisterską

Na posiedzeniu Zarządu Głównego PTNO w dniu 8 grudnia 2016 r. zatwierdzone zostały wyniki kolejnej edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską o tematyce ogrodniczej.

Oddział w Krakowie:

Do konkursu zgłoszono 5 prac. Zwyciężył mgr inż. Gerard Słowik za pracę pt. „Biologia kwitnienia jagody kamczackiej” wykonaną pod kierunkiem dr hab. inż. Moniki Bieniasz w Katedrze Sadownictwa i Pszczelnictwa. Równocześnie postanowiono wyróżnić mgr inż. Elżbietę Łukaszewicz za pracę pt. „Projekt ogrodu bylinowego w parku im. Adolfa Dygasińskiego w Kielcach” wykonaną pod kierunkiem dr hab. inż. Zofii Włodarczyk w Katedrze Roślin Ozdobnych.

Oddział w Lublinie:

Do konkursu zgłoszono 4 prace. Zwyciężyła praca mgr inż. Małgorzaty Mazur pt. „Wpływ dolistnej lub dogłębnej aplikacji selenu na wybrane wskaźniki fizjologiczno-biochemiczne oraz tolerancję roszponki na stres wysokotemperaturowy” wykonana pod kierunkiem dr Barbary Harylak-Nowak w Katedrze Fizjologii Roślin UP w Lublinie.

Oddział w Poznaniu:

Do konkursu zgłoszono 2 prace. Zwyciężyła praca mgr inż. Magdaleny Pławiuk pt. „Koncepcja rewalo-

ryzacji Rybakówki w Gorzynie” wykonana pod kierunkiem dr hab. Piotra Urbańskiego w Katedrze Terenów Zieleni i Architektury Krajobrazu UP w Poznaniu.

Oddział w Warszawie:

Na konkurs zgłoszono 7 prac. Zwyciężył mgr inż. Jacek Stefan Marszał pracą pt. „Wpływ nawożenia azotowego i mikoryzacji na wzrost, plonowanie i jakość owoców jabłoni odmiany ‘Sampion Arno’”, wykonaną pod kierunkiem dr hab. Dariusza Wrony, prof. SGGW, w Samodzielnym Zakładzie Sadownictwa SGGW.

Oddział we Wrocławiu:

Na konkurs zgłoszono 3 prace. Zwyciężyła mgr inż. Agata Kurach pracą pt. „Zastosowanie ściółek syntetycznych w uprawie pomidora gruntowego”, wykonaną pod kierunkiem prof. dr hab. Katarzyny Adamczewskiej-Sowińskiej w Katedrze Ogrodnictwa UP we Wrocławiu.

*dr hab. Jacek Nawrocki,
Prezes PTNO*

Nowo przyjęci członkowie

Oddział w Krakowie

mgr inż. Piotr Bucki

Oddział w Olsztynie

dr inż. Krzysztof Jadwisieńczyk
dr Magdalena Kuciewicz
dr Anna Żróbek-Sokolnik
dr Ewa Gojło
mgr inż. Natalia Machałek

Oddział w Poznaniu

mgr inż. Zofia Wojciechowska
mgr inż. Luiza Dawidowicz

Oddział w Szczecinie

mgr inż. arch. kraj. Kamila Bojko
mgr inż. Paweł Kiedos

Oddział w Warszawie

dr Dariusz Sochacki

Odeszli od nas

Prof. dr hab. Waldemar Ostrowski (1928-2016)

*„Można odejść na zawsze,
by stale być blisko...”
Ks. J. Twardowski*

W dniu 25 stycznia 2016 roku po długiej i ciężkiej chorobie odszedł od nas Profesor zwyczajny dr hab. Waldemar Ostrowski. Osoba pełna energii, wybitny i znany naukowiec oraz wykładowca, wychowawca wielu pokoleń studentów, Dziekan Wydziału Rolniczego naszej Uczelni, a także społecznik, patrio-

ta, żołnierz Armii Krajowej i Powstańiec Warszawski.

Profesor Waldemar Ostrowski w latach 1947-1951 studiował na Wydziale Ogrodniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, uzyskując stopień magistra inżyniera. W okresie od lutego 1951 do września 1961 roku pracował w Instytucie Sadownictwa w Skierniewicach, a od 1955 roku kierował Zakładem Przechowalnictwa i Transportu Owoców. W roku 1961, po powrocie z rocznego stażu naukowego z Stanach Zjednoczonych, podjął pracę w Wyższej Szkole Rolniczej w Szczecinie, w charakterze wykładowcy. W kolejnych latach, po zorganizowaniu od podstaw Zakładu, a następnie Katedry Sadownictwa, został jej kierownikiem. W 1980 roku włączył się czynnie w tworzenie „NSZZ Solidarność” w szczecińskich uczelniach, zostając jej wiceprezesem w Akademii Rolniczej. Jesienią 1981 roku, w wolnych wyborach uczelnianych, został wybrany Dziekanem Wydziału Rolniczego.

Stopnie naukowe – doktora nauk rolniczo-leśnych w zakresie sadownictwa (1959) i doktora habilitowanego (1965) uzyskał na Wydziale Ogrodniczym SGGW w Warszawie. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1974, a profesora zwyczajnego w 1990 roku. Swoją warsztat naukowy doskonalił podczas licznych staży zagranicznych w 18 krajach świata, m.in. w 1957 roku w Danii, w latach 1960-1961 w Stanach Zjednoczonych na Uniwersytecie Cornella w stanie Nowy Jork, gdzie otrzymał stypendium Fundacji Rockefellera, w 1964 roku w Akademii Rolniczej w Moskwie i Instytucie Sadownictwa w Miczurińsku, w 1970 roku w Instytucie Przechowalnictwa Produktów Ogrodniczych w Wageningen w Holandii, w 1986 roku w Wyższej Szkole Rolniczej w Brnie i Lednicach w Czechosłowacji.

Dorobek publikacyjny Profesora obejmuje około 370 pozycji, w tym 105 prac badawczych, 10 podręczników i skryptów, 90 prac kompilacyjnych oraz 170 wdrożeń.

W okresie swojej pracy w Katedrze Sadownictwa Profesor Ostrowski wypromował dwóch doktorów i ponad 100 magistrów. Działalność naukowa obejmowała pionierskie prace nad określeniem zdolności przechowalniczej owoców kilkudziesięciu odmian jabłoni i grusz oraz doświad-

czenia dotyczące transportu jabłek, pakowanych różnymi sposobami, przy użyciu zróżnicowanych materiałów prześcielających. Pan Profesor realizował liczne projekty typowych przechowalni owoców, o różnych wariantach konstrukcyjnych i pojemnościowych, jak również prowadził prace wdrożeniowe dotyczące kalibrowania i sortowania owoców. Wiele badań Profesora dotyczyło czynników sprzyjających i zapobiegających występowaniu chorób fizjologicznych jabłek. Ważnym aspektem jego pracy naukowej były prace nad wprowadzeniem międzynarodowych norm na owoce i ich opakowania, Pan Profesor prowadził ponadto badania nad wzrostem i owocowaniem jabłoni oraz roślin jagodowych, kształtowaniem się cech biometrycznych jabłek, stosowaniem herbicydów oraz repelentów w sadach, mechanicznym zbiorem wiśni i ich transportem w wodzie. Przygotowywał wytyczne dla producentów dotyczące zakładania nowoczesnych sadów intensywnych oraz towarowych plantacji roślin jagodowych. Zajmował się również teoretycznymi aspektami procesu intensyfikacji sadownictwa.

Pan Profesor pełnił liczne funkcje w organizacjach i instytucjach naukowych. Był członkiem Komitetu Nauk Ogrodniczych Polskiej Akademii Nauk (1964-1987), Rady Naukowej Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach (1961-1985), Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego (1962-2000) oraz Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. Był członkiem Senatu AR w Szczecinie (1964-1987), zastępcą przewodniczącego Senackiej Komisji ds. Współpracy Naukowej z Zagranicą (1974-1980), redaktorem skryptów Akademii Rolniczej w Szczecinie (1987-1993) i redaktorem serii Nauka-Praktyce (1991-1993).

Dla Pana Profesora niezwykle ważne były wartości patriotyczne oraz wolność i niepodległość naszej Ojczyzny. W lutym 1943 roku mając niespełna 16 lat, po złożeniu przysięgi, stał się żołnierzem Armii Krajowej. Brał czynny udział w Powstaniu Warszawskim w składzie plutonu 705, 2 kompanii batalionu „Znicz”, początkowo na terenie Legionowa, a po przeprawie przez Wisłę w walkach w Puszczy Kampinoskiej aż do bitwy pod Jaktorowem (29.09.1944 r.). 2 października 1944 roku naczelny dowódca Armii Krajowej odznaczył Go Krzyżem Walecznych i awansował do stopnia kaprała. W III Rzeczypospolitej został awansowany do stopnia porucznika w stanie spoczynku. W 1981 roku Profesor współtworzył zarząd Okręgu Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej i Koło Powstańców Warszawskich w Szczecinie.

Za działalność niepodległościową Profesor Waldemar Ostrowski był wielokrotnie odznaczony, m.in. Krzyżem Walecznych (MON, Londyn – 1944, MON, Warszawa – 1991), Krzyżem Partyzanckim (1964), Warszawskim Krzyżem Powstańczym (1982), Krzyżem Armii Krajowej (1975), Krzyżem z Mieczami Orderu Odrodzenia Polski (2014), Medalem „Za Warszawę” (1976) oraz Medalem Zwycięstwa i Wolności (1976).

Pan Profesor był też wielokrotnie nagradzany za swoją działalność naukową, dydaktyczną, organizacyjną i społeczną, m.in. kilkakrotnie nagrodami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Złotym Krzyżem Zasługi (1976), Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (1979), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1989) oraz Meda-

lem Komisji Edukacji Narodowej (1991).

Wielu z nas zawdzięcza Profesorowi Waldemarowi Ostrowskiemu możliwość poznania nowoczesnego sadownictwa poprzez staże w różnych częściach świata (głównie w Stanach Zjednoczonych), czy też pomoc w karierze naukowej. Na każdym etapie naszego życia naukowego mogliśmy liczyć na radę, pomoc i życzliwość Pana Profesora. Był dla nas Mentorem, który inspirował i zawsze wspierał.

Prof. dr hab. Jan Ben (1939-2016)

W dniu 7 kwietnia 2016 roku zmarł prof. dr hab. Jan Ben, emerytowany profesor zwyczajny Katedry Sadownictwa i Pszczelnictwa, Wydziału Ogrodniczego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Profesor Jan Ben urodził się 9 września 1939 roku w Komorowicach Bieleskich. Studia wyższe odbył w latach 1963-1968 na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej w Krakowie. Po ich ukończeniu został przyjęty na staż do Zakładu Sadownictwa. Stopień doktora uzyskał w 1976 roku na podstawie rozprawy „Wpływ podkładek na zdolność przechowalniczą jabłek odmiany ‘Jonatan’ oraz zawartość niektórych składników mineralnych w liściach i owocach”. W roku 1987 po obronie rozprawy habilitacyjnej „Badania nad krótkotrwałym przechowywaniem wiśni odmiany ‘Łutówka’ w warunkach chłodni zwykłej i kontrolowanej atmosfery” uzyskał stopień doktora habilitowanego i stanowisko docenta. Tytuł profesora nauk rolniczych otrzymał w roku 1999.

Działalność naukowa profesora Jana Bena koncentrowała się głównie wokół zagadnień związanych z fizjologią dojrzewania owoców oraz warunkami ich przechowywania. Odbyte liczne staże naukowe, m.in. na Uniwersytecie w Bolonii, skierowały Jego zainteresowania na problemy zbioru i krótkotrwałego przechowywania owoców pestkowych. Efektem tego było opracowanie technologii przechowywania śliwek i wiśni. W owym czasie były to pierwsze w Polsce badania nad przechowywaniem owoców pestkowych w kontrolowanej atmosferze. Prace o charakterze poznawczym dotyczyły m.in. przemian

Wspominając Naszego Profesora, pamiętamy Jego wspaniałe wykłady, niekonwencjonalne metody nauczania oraz dowcipne wypowiedzi, niektóre cytowane po dziś dzień.

Żegnamy Pana Profesora z wielkim żalem i smutkiem. Pozostanie w naszej pamięci na zawsze.

Piotr Chelpiński, Grzegorz Mikiciuk, Ireneusz Ochmian

związków pektynowych w jabłkach przechowywanych w zróżnicowanych stężeniach dwutlenku węgla i tlenu, syntezy i degradacji barwników chlorofilowych i karotenowych w owocach w czasie ich wzrostu na drzewie i w trakcie przechowywania. W kręgu zainteresowań Profesora były badania dotyczące wpływu związków wapnia zawartych w owocach i wapnia egzogenego dostarczonego w formie opryskiwania drzew na zdolność przechowalniczą jabłek. Badania te były prowadzone w szerszym aspekcie obejmującym zawartość innych składników mineralnych w jabłkach i wzajemnej ich równowagi w odniesieniu do jakości i właściwości smakowych jabłek.

Wyniki swoich badań Profesor przedstawił w około 200 publikacjach oryginalnych, popularnych oraz referatach na konferencjach naukowych. Pod Jego kierunkiem 133 studentów wykonało prace magisterskie i 76 prace inżynierskie. Był promotorem 3 dysertacji doktorskich, recenzentem licznych publikacji naukowych oraz dorobku naukowego kilku osób ubiegających się o stopnie i tytuły naukowe.

Profesor Jan Ben był członkiem wielu organizacji naukowych, m.in. Międzynarodowego Towarzystwa Ogrodniczo, Sekcji Przechowalnictwa Komitetu Nauk Ogrodniczych PAN, Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ogrodnictwa oraz Towarzystwa Ogrodniczo.

Był wielokrotnie wyróżniony nagrodami JM Rektora za osiągnięcia w działalności naukowej i dydaktycznej oraz odznaczony Srebrnym Medalem Towarzystwa Ogrodniczo w Krakowie i Srebrną odznaką „Zasłużony dla Ziemi Sądeckiej”.

W Osobie profesora Jan Bena straciliśmy cenionego nauczyciela akademickiego, wychowawcę wielu pokoleń młodzieży akademickiej i wybitnego specjalistę z zakresu przechowalnictwa owoców.

Profesora Jan Bena pożegnaliśmy 13 kwietnia 2016 roku na Cmentarzu Salwatorskim w Krakowie.

dr hab. inż. Jan Błaszczyk

Dr hab. Ewa Rożek (1965-2016)

W dniu 21 czerwca 2016 roku odeszła on nas nasza koleżanka, nauczyciel akademicki o długim stażu naukowym i dydaktycznym – dr hab. Ewa Rożek.

Dr hab. Ewa Rożek ukończyła studia ogrodnicze w Akademii Rolniczej w Lublinie w roku 1989. Pracę magisterską wykonała pod kierunkiem prof.

dra hab. Mariana Kossowskiego, a dotyczyła ona cha-

rakterystyki i plonowania nowych kreacji hodowlanych fasoli wielokwiatowej karłowej. Od 1 października 1989 roku Ewa Rożek była pracownikiem Katedry Warzywnictwa i Roślin Leczniczych Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Początkowo zatrudniona na etacie naukowo-technicznym, od roku 1992 pracowała jako nauczyciel akademicki. W roku 1997 uzyskała stopień naukowy doktora nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa, wykonując pracę doktorską pod kierunkiem prof. dra hab. Jana Dyducha pt. „Wpływ dynamiki kiełkowania nasion na wybrane parametry rozsady i plonowanie pomidora w uprawie polowej”. W tym czasie prowadziła zajęcia dy-

daktyczne z przedmiotów: Warzywnictwo, Wartość odżywcza warzyw, Standaryzacja i ocena jakości surowców warzywniczych i przyprawowych, Warzywa mało znane oraz badania naukowe skierowane na rośliny warzywne i przyprawowe. W roku 2007 Ewa Rożek opublikowała monografię pt. „Czynniki i cechy kształtujące jakość owoców pomidora oraz ich przydatność do mrożenia”, będącą podstawą do uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

Zainteresowania naukowe dr hab. Ewy Rożek dotyczyły przede wszystkim zagadnień związanych z jakością warzyw uprawianych dla przemysłu przetwórczego, nawadniania roślin warzywnych oraz uprawy stosunkowo mało znanych roślin, ale o rosnącym znaczeniu gospodarczym i użytkowym (m.in. cykoria sałatowa typu radicchio, seler listkowy). Wyniki swoich badań Ewa Rożek systematycznie publikowała w różnych czasopismach naukowych i popularno-naukowych oraz prezentowała na licznych konferencjach i sympozjach. Jej prace wniosły istotny postęp w opracowaniu agrotechniki oraz poznaniu składu

chemicznego i wartości biologicznej roślin warzywnych i przyprawowych, a także stanowią duży wkład do wiedzy praktycznej z zakresu ogrodnictwa, przetwórstwa i przechowywania.

Ewa Rożek została odznaczona srebrnym medalem za długoletnią służbę oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Wyróżniana była również nagrodą Rektora UP w Lublinie za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. W ostatnim czasie kierowała pracą i rozwojem naukowym mgr inż. Marii Kosior, doktorantki opracowującej temat jakości selera listkowego w aspekcie przydatności do mrożenia i suszenia.

Ewa Rożek była bardzo zaangażowana w pracę naukowo-badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną Wydziału i Katedry. W naszej pamięci pozostanie jako doskonały dydaktyk, rzetelny i wnikliwy badacz naukowy, ale przede wszystkim uczciwy człowiek i lojalna koleżanka.

prof. dr hab. Renata Nurzyńska-Wierdak

Informacje o działalności oddziałów

Oddział w Krakowie

W roku 2016 na spotkaniach Oddziału wygłoszono następujące referaty:

- 19.02.2016 r. – „Ikebana i rośliny Japonii” – prof. UR dr hab. Piotr Muras (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie);
- 10.03.2016 – „Fitoremediacja powietrza w terenach zurbanizowanych. Stan aktualny i perspektywy” – prof. dr hab. Stanisław W. Gawroński (SGGW w Warszawie, Naukowiec Roku 2015 Międzynarodowego Towarzystwa Fitotechnologii);
- 29.04.2016 r. – „Struktura i mechanika ściany komórkowej owoców oraz reologia pektyn owoców” – prof. dr hab. Piotr Zdunek (PAN Lublin);
- 3.06.2016 r. – „Struktura i ewolucja systemu chromosomów płci XX/XY1Y2 u roślin – rozważania cytogenetyka” – dr hab. Aleksandra Grabowska-Joachim (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie);
- 16.06.2016 r. – „Projekt rewitalizacji terenu byłej kopalni węgla kamiennego Kleofas w Katowicach” – mgr inż. Patrycja Kapica (laureatka konkursu PTNO na najlepszą pracę magisterską, promotor dr inż. arch. Jadwiga Śródulska-Wielgus, promotor pomocniczy mgr inż. arch. Łukasz Marjański);
- 28.11.2016 r. – „Nasz Madagaskar” – dr hab. Monika Bieniasz, dr hab. Barbara Nowak (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie).

Zorganizowano ponadto dwa wyjazdy studyjne:

- 25-26.02.2016 r. – Targi Gardenia w Poznaniu (uczestniczyli pracownicy i studenci),
- 28-30.06.2016 r. – Poznań – Kórnik – Rogalin – Puszczykowo (uczestniczyli pracownicy).

Rozpoczęto prace nad organizacją planowanej na 20-21 września 2017 r. konferencji „Człowiek, Roślina, Ziemia”, związanej z Jubileuszem 30-lecia PTNO.

Oddział w Lublinie

W roku 2016 odbyło się siedem zebrań naukowych, podczas których wygłoszono następujące referaty:

- 15.04.2016 r. – „Ekstrawagancja w świecie roślin” –

dr Agnieszka Hanaka;

- 19.04.2016 r. – „Tradycje w polskiej kulturze rolniczej” – prof. dr hab. Tadeusz Kęsik;
- 12.05.2016 r. – „Walory zdrowotne karczocha” – dr hab. Robert Gruszecki;
- 24.05.2016 r. – „Liposomy na talerzu, produkty nowej generacji” – prof. dr hab. Janusz Kalbarczyk;
- 25.05.2016 r. – „Vegetables in the Egypt deserts” – dr Osama Shalaby (Plant Production Department, Desert Research Center, Egipt);
- 16.06.2016 r. – „Jagoda kamczacka nieznaną superowoc” – mgr inż. Wojciech Marecki (Katedra Genetyki, UP w Lublinie);
- 27.10.2016 r. – „Medicinal and aromatic plants in Czech Republic” oraz „Ornamental medicinal plants” Jarmila Neugebauerová PhD (Uniwersytet Mendla w Brnie, Czechy).

Oddział w Olsztynie

Pod koniec 2015 i w 2016 roku odbyły się w sumie cztery spotkania naukowe Oddziału Olsztyńskiego PTNO oraz jedna sesja wyjazdowa. Wygłoszono na nich następujące referaty

- 18.12.2015 r. – „Czynniki wpływające na wartość odżywczą orzechów laskowych” – dr inż. Bogumił Markuszewski;
- 5.05.2016 r. – „Czy warto patentować?” – dr inż. Krzysztof Jadwisieńczyk. Przeprowadzono ponadto wybory uzupełniające. Obecnie funkcję sekretarza Oddziału pełni dr inż. Bogumił Markuszewski;
- 29.06.2016 r. – „Wpływ biopreparatów na jakość owoców i ich zdolność przechowalniczą” – dr inż. Bogumił Markuszewski;
- 18.11.2016 r. – „Możliwości wykorzystania rokitnika pospolitego w sadownictwie i przetwórstwie” – dr inż. Beata Piłat i dr hab. inż. Anna Bieniek;
- 27.08.2016 r. – sesja plenerowa – wyjazd do Szkołki Drzew i Krzewów Ozdobnych Gursztyn, Gospodarstwa Sadowniczo-Szkółkarskiego Andrzeja i Krzysztofa Gursztynów oraz Gospodarstwa Szkółkarskiego Jurgie-

lewicz.

Ponadto członkowie Oddziału:

- w dniach 13-14.01.2016 r. uczestniczyli w VI Targach Sadownictwa i Warzywnictwa w Nadarzynie. W drugim dniu targów odbyła się konferencja nt. „Świdośliwa – nowy gatunek krzewów owocowych – szanse i perspektywy”, na której dr hab. inż. Anna Bieniek wygłosiła referat pt. „Plonowanie i jakość owoców kilku polskich klonów selekcyjnych oraz odmian kanadyjskich świdośliwy olcholistnej uprawianych w Polsce”;
- w dniu 15.01.2016 w Noc Biologów zorganizowali warsztaty i pokaz pt. „Podróż na zwierzaku”;
- w dniach 12-14.02.2016 r. brali udział w przygotowaniach oraz czynnie uczestniczyli w targach i wystawie rolniczej „Agro Show 2016” w Ostródzie;
- 17.03.2016 r. uczestniczyli w spotkaniu z pracownikami naukowymi Białoruskiej Akademii Rolniczej w Gorkach zorganizowanym w Katedrze Ogrodnictwa UWM. Prof. W. Skorina i dr Roman Puchanov przedstawili prezentacje o swojej uczelni, zwracając szczególną uwagę na kierunki badań naukowych i możliwości współpracy międzyuczelnianej;
- w ramach Dni Otwartych UWM w Olsztynie, które odbyły się 31.03.2016 r. przygotowali wystawę oraz promowali nową specjalność na kierunku Ogrodnictwo: „Roślinne surowce kosmetyczne i dietetyczne”;
- 14.04.2016 r. zorganizowali warsztaty szkoleniowe z florystyki oraz szczepienia i okulizacji drzew owocowych dla uczniów Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobrocinie, kierunek Architektura Krajobrazu;
- 25.05.2016 r. w ramach „Fascynującego Świata Roślin” przygotowali w Hali Wegetacyjnej Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa UWM w Olsztynie dwie wystawy pt. „Owoce krain bliskich i dalekich” oraz „Mniej znane, zapomniane warzywa i rośliny przyprawowe”. W ogrodach Zakładu Dydaktyczno-Doświadczalnego zorganizowali także warsztaty szkoleniowe pt. „Drzewa i krzewy owocowe ze szkółki do sadu”. W laboratorium i szklarni Katedry Ogrodnictwa odbyły się pokazy i warsztaty naukowe nt. „Zioła i rośliny warzywne w kosmetyce i nie tylko”, „Od nasiona do rośliny” i „Jak wyhodować kiwi?”. W laboratorium Wydziału Biologii przeprowadzili warsztaty pt. „Rośliny survivalowe – przetrwanie nie tylko w terenie”, „Dieta naszych przadków – zapomniane rośliny w kuchni” oraz „Kosmetyki nie tylko z roślin wiosennych”;
- 08.06.2016 r. w Zakładzie Dydaktyczno-Doświadczalnym UWM spotkali się z uczniami Technikum Rolniczego w Płocku w celu zapoznania ich z kierunkami badań i programem dydaktycznym kierunku Ogrodnictwo UWM w Olsztynie;
- 24.06.2016 r. w ramach Pikniku Edukacji „Noc Świętojańska” na Wydziale Biologii zorganizowali wystawę i pokaz pt. „Kwiat paproci”;
- 21-23.09.2016 r. w ramach Olsztyńskich Dni Nauki i Sztuki zorganizowali warsztaty pt. „Jak wyhodować kiwi”, „Rośliny przyprawowe i zioła w życiu codziennym człowieka”, „Ogród pełen niespodzianek” i „Roślinni komandosi w akcji” oraz wystawy pt. „Owoce krain bliskich i dalekich” i „Mniej znane, zapomniane warzywa i rośliny przyprawowe”;
- 26.09.2016 r. w ramach Europejskiej Nocy Naukowców w SP 33 i 32 w Olsztynie przeprowadzili warsztaty dla

dzieci pt. „Owocowe inspiracje” oraz „Jem zdrowo i kolorowo – jaki to owoc i jak on smakuje”;

- 30.09.2016 r. w ramach Europejskiej Nocy Naukowców w namiocie przed budynkiem Biblioteki Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie zorganizowali wystawę pt. „Owoce różnych stref klimatycznych” i „Mniej znane, zapomniane warzywa i rośliny przyprawowe” oraz warsztaty pt. „Wszystko to, co herbatą się zwie” i „Czy kawa jest zawsze kawowa?”.

Oddział w Poznaniu

W I półroczu 2016 roku Oddział Poznański zorganizował trzy spotkania naukowe oraz wyjazd studyjny. Na spotkaniach, w których uczestniczyło łącznie 78 osób, wygłoszono następujące referaty:

- 19.02.2016 r.
 - „Kwiaty w naszym życiu” – dr hab. Anna Lisiecka, prof. nadzw. UP w Poznaniu, (UP w Poznaniu, Katedra Roślin Ozdobnych);
 - „LUANG PRABANG – Królewskie Miasto Delikatnego Obrazu Buddy – dawna stolica Laosu” – dr inż. Jolanta Lisiecka (UP w Poznaniu, Katedra Warzywnictwa);
- 11.03.2016 r.
 - „Zielniki z punktu widzenia konserwatora. Problemy związane z ochroną i perspektywy badawcze” – mgr Magdalena Grenda-Kurmanow – Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie (asystent naukowy) oraz Muzeum Powstania Warszawskiego – Dział Konserwacji (konserwator papieru);
 - „Islamska Republika Iranu – kraj poetów, słowików i róż” – dr Ewa Dankowska i prof. dr hab. Tadeusz Baranowski (UP w Poznaniu);
- 15.04.2016 r.
 - „Wpływ światła i benzyloadeniny na wzrost i kwitnienie nagietka lekarskiego (*Calendula officinalis* L.)” – mgr inż. Ewa Wojtała – laureatka nagrody XII edycji konkursu PTNO na najlepszą pracę magisterską w 2015 r. Praca została zrealizowana w Katedrze Warzywnictwa UP w Poznaniu pod kierunkiem dr inż. Barbary Frąszczak;
 - „Apteczka Ziołowa KAWONu” – praktyczne zastosowanie ziół w życiu codziennym. Prelekcja połączona była z degustacją herbat – mgr Bernadeta Staśkiewicz – Firma „Kawon” w Gostyniu (Specjalista ds. Marketingu);
- 13.05.2016 r. odbył się wyjazd studyjny. Uczestnicy odwiedzili Gospodarstwo Ogrodnicze „Różanki” k. Gorzowa Wielkopolskiego, należące do Pana Macieja Mularskiego. Ta ponad 20-hektarowa powierzchnia szklarniowa to właściwie bardzo nowoczesna, skomputeryzowana i zautomatyzowana „fabryka pomidorów”. Drugim celem wyjazdu był Ogród Dendrologiczny w Przelewicach. Uczestników oprowadziła po nim z wielkim zapałem i zaangażowaniem pani kierownik Katarzyna Misiak, która najpierw opowiedziała o burzliwych dziejach obiektu. Obecnie, powstały w 1933 roku, Ogród Dendrologiczny w Przelewicach zajmuje powierzchnię około 45 ha, a jego zasoby obejmują ok. 1200 gatunków drzew, krzewów i roślin zielnych. Łagodny klimat powoduje, że w arboretum rośnie wiele roślin wrażliwych na mróz.

Ponadto:

- prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski wygłosił wykłady w Korei Południowej i Chinach:

- 18.04.2016 r. – „Asparagus marketing and quality” w Jiahui Company (Hangzhou, Chiny);
- 16.07.2016 r. – „European asparagus production” oraz „Horticulture in Poland” w KangWon (Korea Pd.);
- 21.07.2016 r. – „Physiological backgrounds of asparagus yielding” podczas Asparagus Industry Research Forum (Faculty of Agronomy and Biotechnology, Junnan Agricultural University, Kunming, Chiny);
- 23.07.2016 r. – „Optimization of asparagus production and marketing (How to obtain high yield and profit?)” podczas The 4th Chinese Asparagus Industry Development Forum (Ningcheng-Chinfeng, Inner Mongolia, Chiny);
- 19.04. i 21.06.2016 r. odbyły się posiedzenia Zarządu Oddziału poświęcone przygotowaniom do zebrania Zarządu Głównego PTNO w czerwcu br.;
- 8.06.2016 r. przewodnicząca Oddziału Poznańskiego, dr inż. Jolanta Lisiecka, wygłosiła prelekcję dla członków Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Ochrony Roślin nt. „Skąd się biorą truskawki?”;
- 29.06.2016 r. Poznański Oddział był gospodarzem posiedzenia Zarządu Głównego PTNO;
- 6.12.2016 r. odbyło się posiedzenie Zarządu Oddziału dotyczące XIII edycji konkursu Zarządu Głównego PTNO na najlepszą pracę magisterską.

Oddział w Skierniewicach

W roku 2016 Oddział PTNO w Skierniewicach wspólnie ze Skierniewickim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Botanicznego zorganizował sześć spotkań, podczas których wygłoszono następujące referaty:

- 29.03.2016 r. – „Kultura i przyroda Archipelagu Malajskiego – Flores i Timor” – dr Marcin T. Górecki (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu);
- 19.04.2016 r. – „Hortiterapia – leczenie za pomocą ogrodów” – prof. dr hab. Joanna Nowak;
- 10.05.2016 r. – „Ogrody chińskie” – prof. dr hab. Joanna Nowak;
- 21.06.2016 r. – „Indie – cz. I” – prof. dr hab. Bożenna Borkowska;
- 19.09.2016 r. – „Kultura i przyroda Archipelagu Malajskiego – cz. II” – dr Marcin T. Górecki (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu);
- 8.11.2016 r. – „Indie – cz. II” – prof. dr hab. Bożenna Borkowska.

Ponadto członkowie Oddziału brali aktywny udział w organizacji konferencji i spotkań naukowych opisanych w rozdziale Sprawozdania z sympozjów, konferencji, seminariów i spotkań.

Oddział w Szczecinie

- 16.01.2016 r. – wyjazd dla członków i sympatyków Towarzystwa na 81. Międzynarodowe Targi Gospodarki Żywnościowej, Rolnictwa i Ogrodnictwa „Grüne Woche” w Berlinie. Są one największą tego rodzaju imprezą na świecie. Podczas wyjazdu uczestnicy zapoznali się ze specjalnościami regionalnymi i artykułami ekologicznymi z ponad 60 państw ze wszystkich kontynentów, na czele z Maroko, krajem partnerskim tegorocznych targów. Po zwiedzeniu targów był jeszcze czas na krótką wędrowkę po Berlinie;
- 5.02.2016 r. – zebranie członków szczecińskiego Oddziału PTNO. Przewodniczący dr hab. Piotr Chęłpiński, prof.

ZUT przedstawił sprawozdanie z działalności Oddziału, najbliższe plany dotyczące działalności Oddziału oraz harmonogram spotkań i wyjazdów zaplanowanych na rok 2016. Dr hab. Grzegorz Mikiciuk, członek ZG PTNO, zapoznał zebranych z informacjami dotyczącymi działalności oraz propozycji Zarządu Głównego. Podczas spotkania wygłoszonych zostało ponadto pięć referatów:

- „Czynniki wpływające na efektywne zapylenie w sadach i jagodnikach” – dr hab. Monika Bieniasz z Katedry Sadownictwa i Pszczelnictwa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie;
 - „Wpływ odmiany i zróżnicowanego nawożenia azotem na wzrost, plonowanie oraz jakość owoców jagody kamczackiej” – dr inż. Rafał Rozwarski;
 - „Wpływ cięcia roślin na cechy jakościowe owoców dyni piżmowej (*Cucurbita moschata* Duch.)” – mgr inż. Arleta Kruczek, autorka pracy magisterskiej wyróżnionej przez PTNO (promotor – prof. dr hab. Dorota Jadczyk);
 - mgr inż. Arkadiusz Orkiszewski z firmy DUPONT wygłosił prelekcję, podczas której wyjaśnił, w jaki sposób ustrzec się przed nielegalnymi środkami ochrony roślin;
 - mgr inż. Thomas Zisopulos zapoznał słuchaczy z ofertą firmy INNVIGO, polskiego producenta specjalistycznej chemii dla rolnictwa i ogrodnictwa.
 - 14.05.2016 r. – spotkanie wyjazdowe dla członków i sympatyków pod hasłem „Rugia – największa i najpiękniejsza wyspa Niemiec”. W czasie wyjazdu uczestnicy mieli okazję podziwiać Ralswiek – najstarsze słowiańskie osiedle na Rugii, Lietzow oraz Park Narodowy „Jasmund” słynący z klifów kredowych, a także zwiedzić Centrum Edukacji Przyrodniczej w Stubbenkammer, Centrum Dziedzictwa Przyrodniczego „Rugia” w Prora, a także Binz - „Sorrento Północy”. Jak zawsze podczas wyjazdów, wspaniałym przewodnikiem był nasz kolega dr inż. Tadeusz Leśnik;
 - 08.10.2016 r. – wyjazd dla członków i sympatyków Towarzystwa pod hasłem „Słowianie i przyroda na Rugii”. W ramach drugiej już w tym roku wizyty na Rugii, członkowie i sympatycy Towarzystwa mieli okazję zwiedzić Ralswiek. Odbyli niezwykle interesujący spacer po parku krajobrazowym z cennymi okazami drzew oraz Parku Narodowym „Jasmund”, słynnym z klifów kredowych, a znanych w świecie z obrazów romantyka Caspara Davida Friedricha. Ponownie gościli w Centrum Edukacji Przyrodniczej w Stubbenkammer, a także odwiedzili Kap Arkona – północny przylądek wyspy z dwiema latarniami i pozostałościami grodziska słowiańskiego oraz największej nad Bałtykiem świątyni Świątowita.
- Ponadto członkowie Oddziału:
- czynnie uczestniczyli w VII Zachodniopomorskim Dniu Owada (14.06.2016 r.) oraz współorganizowali i czynnie uczestniczyli w XVI Zachodniopomorskim Festiwalu Nauki (19-24.09.2016 r.);
 - w dniach 24-25.09.2016 r. uczestniczyli w targach ogrodniczych „Miasto Ogród – zielony event” w Szczecinie. Jednym z ważniejszych wydarzeń tej imprezy były pokazy florystyczne prowadzone przez członków Towarzystwa;
 - 26.09.2016 r. – zorganizowali wyjazdowe zebranie członków Oddziału w sadzie produkcyjnym w Trzcińsku-Zdro-

ju. Podczas spotkania omówione zostały bieżące sprawy Towarzystwa. Uczestnicy zapoznali się z uprawianymi odmianami oraz stosowanymi technologiami uprawy. Spotkanie zakończyła dyskusja na temat perspektyw uprawy jabłoni i gruszy na Pomorzu Zachodnim;

Oddział w Warszawie

- 24.02.2016 r. – zebranie OW PTNO, którego głównym punktem było opracowanie planu działania na rok 2016 (ustalenie terminów spotkań, propozycji prelekcji oraz wykładów tematycznych itp.). W drugiej części spotkania prof. SGGW dr hab. E. Pitera wygłosił prelekcję pt. „Ocena odmian i klonów VF odpornych na parcha jabłoni wyhodowanych w Katedrze Sadownictwa SGGW w latach 1975-2015 oraz wstępna informacja o obiecującym klonie gruszy G58 ('Sobieski')”;
- 13.04.2016 r. – członkowie i sympatycy OW PTNO spotkali się, aby wysłuchać prelekcji prof. IO dr hab. Eleonory Gabryszewskiej, pt. „Piwonie – rośliny cesarskie”. Ciekawy i barwny temat sprawił, że w wykładzie uczestniczyło ponad 40 osób zainteresowanych piwoniami, możliwościami ich uprawy, dekoracyjnością, a przede wszystkim ogromną różnorodnością gatunków i odmian tych popularnych bylin;
- w dniach 11-22.04. oraz 9-20.05.2016 r. na zaproszenie prof. dr hab. Marka Gajewskiego, jako profesor wizytujący gościła prof. dr Elvyra Jariene z Aleksandras Stulginskis University, Kowno. Wygłosiła ona wykłady („Plants and plant products as supplements in human nutrition” oraz „Quality of plant raw materials”), których wysłuchali studenci oraz członkowie OW PTNO;
- w dniach 15-16.04.2016 r. Wydział Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu obchodził 95. rocznicę istnienia. Członkowie OW PTNO aktywnie uczestniczyli w przygotowaniu obchodów Jubileuszu jako koordynatorzy przedsięwzięcia, w tym w opracowaniu programu obchodów i przygotowywaniu materiałów promocyjnych. W czasie obchodów okolicznościowy wykład wygłosiła prof. dr hab. Katarzyna Niemirowicz-Szczytt (członek OW PTNO). Wręczono również statuetki jubileuszowe, które otrzymali także członkowie Oddziału;
- w dniach 19-22.05. 2016 r. odbyły się Dni SGGW, w czasie których celebrowano 200-lecie Uczelni. W ramach Jubileuszu odbył się szereg spotkań promujących naszą Uczelnię (uroczyste posiedzenie Senatu, nadanie tytułu doktora honoris causa, wręczenie odznaczeń, uroczysta Gala Jubileuszowa w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej itp.). 22 maja również mieszkańcy stolicy mieli okazję uczestniczyć w obchodach jubileuszowych. W Łazienkach Królewskich w Warszawie wysłuchali oni koncertu Orkiestry Reprezentacyjnej SGGW, koncertu Chóru Kameralnego i Chóru Akademickiego SGGW oraz koncertu LZA Promni. W ramach programu pt. „Małe Sceny”, w wyznaczonych miejscach Łazienek swoje osiągnięcia zaprezentowały wszystkie wydziały Uczelni, w tym Wydział Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu. W przygotowaniu stoiska i prezentacji osiągnięć Wydziału czynny udział wzięli członkowie OW PTNO;
- 12.06.2016 r. – wyjazd studyjny do firmy „Dary Natury” w Korycinach, w którym wzięli udział członkowie OW PTNO oraz zainteresowani pracownicy i studenci Wy-

działu Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu. Uczestnicy spotkania zwiedzili Ogród Zielarski, w którym znajduje się obecnie ponad 100 różnych gatunków roślin leczniczych, skorzystali z naturalnych zabiegów aromaterapeutycznych w kącie roślin olejkowych oraz wysłuchali prelekcji dra Mirosława Angielczyka, założyciela firmy, na temat pozyskiwania surowca zielarskiego ze stanowisk naturalnych;

- 19.10.2016 r. – członkowie i sympatycy OW PTNO spotkali się, by wysłuchać bardzo interesującego wykładu dra hab. Piotra Latochy pt. „Aktinidia – mało znana roślina owocowa”. W spotkaniu wzięło udział ponad 30 osób, które miały wyjątkową okazję uczestniczenia w degustacji owoców tej nowej rośliny sadowniczej;

Ponadto:

- w dniach 23-27.05.2016 r. dr hab. Dariusz Wrona przebywał z wizytą naukową w Omsk State Agrarian University named by P.A. Stolypin, Department of Agrotechnical/Horticulture, Forestry and Plant Protection, w ramach ERASMUS Code, gdzie wygłosił wykład pt. „Mineral nutrition of horticultural crop” oraz zaprezentował osiągnięcia Katedry Sadownictwa w dyskusji pt. „Horticulture in Poland. Department of Pomology i SGGW-WULS and its scientific research”;
- w dniach 31.05.-02.06.2016 r. w ramach programu Erasmus+ z roboczą wizytą przebywał prof. Gülsüm Sayilikan Mansuroglu z Mustafa Kemal University, który wygłosił wykład pt. „Promotion of Mustafa Kemal University and Greenhouses in Turkey”, w którym wzięli również udział członkowie OW PTNO. W trakcie wizyty prowadzone były rozmowy z kadrą naukowo-dydaktyczną na temat potencjalnej współpracy naukowej;
- w dniach 6-9.10.2016 r. w miejscowości Jahorina (Bośnia i Hercegowina) odbyło się VII International Scientific Agriculture Symposium. W spotkaniu tym uczestniczyło ponad 1000 osób z całego świata, w tym trzech członków OW PTNO: prof. dr hab. Marek Gajewski, prof. dr hab. Ewa Osińska oraz dr Wiesława Rosłon. Zaprezentowali oni wyniki swoich badań w formie posterów: „The influence of cold storage on some quality traits of carrot cultivars” – Gajewski M., Sobocińska O., Pudziałowska M., Sitarek M., Sereda A.; „The influence of Nano-Gro® preparation on growth, development and yield of sweet basil (*Ocimum basilicum* L.)” – Rosłon W., Kosakowska O., Ambroszczyk A., Osińska E.; „The influence of Nano-Gro® preparation on growth, development and yield of peppermint (*Mentha x piperita* L.)” – Osińska E., Kosakowska O., Ambroszczyk A., Rosłon W.

Oddział we Wrocławiu

W roku 2016 zorganizowano sześć spotkań plenarnych, podczas których przedstawione zostały następujące referaty:

- 05.02.2016 r.
 - „Sadownictwo i winiarstwo w Serbii” – dr inż. Marta Czaplicka-Pędzich;
 - „Program nauczania na studiach ogrodniczych” – prof. dr hab. Anita Biesiada;
- 18.03.2016 r.
 - „Logan Botanic Garden w Szkocji”. Była to relacja ze stażu naukowego odbytego przez mgr Annę Pawlikowską w ogrodzie botanicznym, w trakcie której

- przedstawiono historię miejsca, organizację prac badawczych, a przede wszystkim kolekcje roślin;
- „Perskie sady i ogrody – wrażenia z podróży po Iranie” – dr hab. Ireneusz Sosna, prof. UP;
 - 29.04.2016 r. – dr Fernanda Delgado from the School of Agriculture – Polytechnic Institute of Castelo Branco in the Department of Horticulture wygłosiła dwa referaty:
 - “Taste of Portugal. Medicinal and aromatics plants in Mediterranean area”;
 - “School of Agriculture of Polytechnic Institute of Castelo Branco Portugal”;
 - 5.05.2016 r.
 - prezentacja wyników pracy doktorskiej pt.: „Wpływ nawożenia azotem na plonowanie patisona (*Cucurbita pepo* L. var. *patissonina* Greb. f. *radiata* Nois.) oraz wartość odżywczą i trwałość przechowalniczą owoców” – mgr inż. Agnieszka Balbierz, Katedra Ogrodnictwa UP we Wrocławiu;
 - 25.10.2016 r.
 - prezentacja wyników pracy doktorskiej pt.: „Wpływ wybranych czynników agrotechnicznych na plonowanie i wartość biologiczną owoców oberżyny (*Solanum melongena* L.) – mgr inż. Magdalena Krygier, Katedra Ogrodnictwa UP we Wrocławiu;
 - 17.11.2016 r.
 - „Przechowywanie jabłek i gruszek z pozbiorczym traktowaniem inhibitorem etylenu w chłodni zwykłej” – dr inż. Olga Drozd z Narodowego Uniwersytetu Sadowniczego w Humaniu. Prezentacja połączona była z testowaniem owoców;
 - 2.12.2016 r.
 - „Modelowanie jako narzędzie zarządzania nawodnieniami – przykład plantacji drzew pomarańczowych w d'El-Salam, na północy Synaju (Egipt)” – prof. Jerzy Jan Niziński z Institute of Ecology and Environmental Sciences, Institut de Recherche pour le Développement – IRD, France.
- Poza spotkaniami plenarnymi zorganizowano kilka wyjazdów terenowych:
- 1.04.2016 r. – wyjazd do firmy CITRONEX Sp. z o.o. w Siechnicach. W ultranowoczesnym gospodarstwie, w którym na powierzchni 38 ha prowadzona jest pro-

- dukcja warzyw szklarniowych tj. ogórka i pomidora, zapoznano się z najnowszymi rozwiązaniami z dziedziny konstrukcji szklarniowych i uprawy warzyw;
- 17.06.2016 r. – wyjazd do HOPOFARM Sp. z o.o. w Księgigenicach Wielkich, gdzie zwiedzano plantacje szparagów, ogórków i cebuli. W gospodarstwie prowadzona jest towarowa produkcja warzyw z wykorzystaniem najnowszych rozwiązań agrotechnicznych (tj. nawadniania kropelkowego i ściółkowania folią). Następnie wizytowano gospodarstwo p. Andrzeja Litwińczuka zajmującego się produkcją cebuli na szczypior i rzodkiewki. Jest to największy producent rzodkiewki w Polsce, - warzywo to jest tu uprawiane na powierzchni ponad 50 ha;
 - 1-2.07.2016 r. – wyjazd do Stacji Badawczej należącej do Hochschule für Technik und Wirtschaft Dresden, w Pillnitz. Zapoznano się z organizacją i tematyką prac badawczych oraz systemem kształcenia ogrodników w Niemczech;
 - 21.10.2016 r. – wyjazd do szkółki kontenerowej drzew leśnych w Kostrzycy, gdzie zapoznano się z najnowszymi technologiami stosowanymi w uprawie materiału nasadzeniowego dla leśnictwa. Wizytowano również Leśny Bank Genów w Kostrzycy. Zapoznano się tu z metodami oceny, przygotowania i przechowywania materiału genetycznego dla upraw leśnych.
- Ponadto Wrocławski Oddział PTNO był współorganizatorem:
- Konferencji Naukowej „Agrotechniczne aspekty uprawy winorośli i jakości wina w Polsce” – Wrocław, 18-19.11.2016 r.;
 - I. Konferencji GREEN ON „Nowoczesne technologie dla terenów zieleni” – Wrocław-Pawłowice, 25.11.2016 r.
- Członkowie Wrocławskiego Oddziału PTNO uczestniczyli w krótkoterminowych wyjazdach zagranicznych. Dr Piotr Chohura odbył wizytę w Uniwersytecie Ogrodniczym w Humaniu na Ukrainie, dr Marta Czaplicka-Pędzich w ramach programu ERASMUS+ STA była na stażu w Uniwersytecie w Plovdiv w Bułgarii, a dr hab. Maria Małańczuk-Licznar i mgr Iwona Sygutowska odbyły dwumiesięczny staż naukowy w Słowenii na Uniwersytecie w Ljubljanie.

SPRAWOZDANIA Z SYMPOZJÓW, KONFERENCJI, SEMINARIÓW I SPOTKAŃ

XII Międzynarodowe Targi Agrotechniki Sadowniczej (MTAS) FruitPRO

W dniach 12-13 stycznia 2016 r. w Centrum Wystawniczym EXPO XXI w Warszawie odbyły się XII Międzynarodowe Targi Agrotechniki Sadowniczej FruitPRO, połączone z konferencją naukową pt. „Czynniki wpływające na plonowanie i jakość owoców roślin sadowniczych”. Organizatorami targów była firma BASF wraz z partnerem – Katedrą Sadownictwa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Patronat merytoryczny nad Targami objął Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach.

Targi cieszyły się ogromnym zainteresowaniem zwiedzających. W czasie ich trwania wygłoszone zostały następujące referaty naukowe i popularnonaukowe: „Nowe kierunki eksportu polskich owoców” (Mirosław Maliszewski),

„Opłacalność produkcji i rynek jabłek w sezonie 2014/2015” (Grzegorz Klimek), „Nowoczesne metody uprawy maliny pod osłonami” (Tobias Linnemannstöns, Niemcy), „Jagoda kamczacka oraz dereń jadalny – perspektywy uprawy w Polsce” (Iwona Szot), „Trendy w produkcji deserowych owoców malin powtarzających owocowanie” (Agnieszka Orzeł), „*Drosophila suzukii* – nowe zagrożenie w produkcji owoców” (Catherine Baroffio, Szwajcaria), „Choroby roślin jagodowych uprawianych pod osłonami” (Beata Mészka), „Trwałość pozbiorcza owoców jagodowych i pestkowych” (Krzysztof Rutkowski), „Jak prowadzić sad wiśniowy w nowoczesny i opłacalny sposób” (Mirosław Sitarek), „Możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii informa-

tycznych w sadownictwie" (Krzysztof Bobran), „Korzyści ze stosowania regulatorów wzrostu" (Sebastian Hauptmann), „Najnowsze programy zwalczania parcha jabłoni stosowane nad Jeziorem Bodeńskim" (Christian Scheer), „Ochrona szkółek oraz sadów jabłoniowych i gruszkowych przed chorobami bakteryjnymi" (Piotr Sobiczewski), „Pozostałości

środków ochrony roślin w owocach – oczekiwania nowych rynków" (Artur Miszczak), „W trosce o wysoką jakość jabłek" (Kazimierz Tomala).

*dr Wiesława Rosłon
dr Bogumiła Badek*

Targi Sadownictwa i Warzywnictwa (TSW)

W dniach 13-14 stycznia 2016 r. odbyła się VI edycja Targów Sadownictwa i Warzywnictwa (TSW) Warszaw Expo Nadarzyn, których organizatorem była Oficyna Wydawnicza Oikos Sp. z o.o. Patronat honorowy nad Targami objęło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a patronat merytoryczny – Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach. Podczas Targów odbyło się kilka spotkań branżowych związanych z produkcją ogrodniczą: Sadownicze Forum Ekonomiczne oraz konferencje: truskawkowa, o uprawach pod osłonami, sadownicza, o warzywach polowych i o świdośliwie, VII Krajowe Forum Grup Producentów Owoców i Warzyw, a także praktyczne szkolenie prawne dla agropodприємców pt. „Nowe odmiany warzyw

i owoców – jak je skutecznie chronić i komercjalizować?". Wśród wykładowców znaleźli się m.in. dr hab. Jadwiga Treder, prof. IO („Zastosowanie lamp LED do doświetlania rozsady warzyw") oraz dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO („Charakterystyka gatunku i możliwości uprawy towarowej świdośliwy olcholistnej w Polsce"). Wśród wystawców swoje stoiska miał również Instytut Ogrodnictwa wraz z Sadowniczym Zakładem Doświadczalnym IO w Brzeźnie oraz WZD w Pszczynie, a także Ośrodek Elitarnego Materiału Szkółkarskiego w Prusach wspólnie z Kwiaciarskim Zakładem Doświadczalnym IO w Nowym Dworze.

dr Bogumiła Badek

59. Ogólnopolska Konferencja Ochrony Roślin Sadowniczych pt. „Integrowana ochrona gwarancją wysokiej jakości owoców na eksport i rynek krajowy"

W dniach 10-11 lutego 2016 r. w Centrum Konferencyjnym Mazurkas w Ożarowie Mazowieckim odbyła się 59. Ogólnopolska Konferencja Ochrony Roślin Sadowniczych pt. „Integrowana ochrona gwarancją wysokiej jakości owoców na eksport i rynek krajowy". Jej organizatorami byli: Instytut Ogrodnictwa – Zakład Ochrony Roślin Sadowniczych i Dział Wspomagania Badań oraz Komitet Ochrony Roślin Polskiej Akademii Nauk, a partnerami – firma Bayer Polska oraz wydawnictwo Plantpress Sp. z o.o. Honorowy patronat nad konferencją objął pan Krzysztof Jurgiel – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W trakcie konferencji pracownicy naukowcy Instytutu Ogrodnictwa i przedstawiciele Polskiego Stowarzyszenia Ochrony Roślin oraz firmy Bayer:

- przedstawili najważniejsze problemy ochrony drzew owocowych przed agrofagami,
- zaprezentowali nowe systemy wspomagania decyzji w ochronie roślin sadowniczych,
- omówili zagadnienia związane z:
 - aktualnymi problemami ochrony roślin sadowniczych przed chwastami, chorobami przechowalniczymi owoców,

- zagrożeniem zarzą ogniom,
- problematyką odporności patogenów i szkodników na środki ochrony roślin,
- przydatnością systemów wspomagania decyzji do sygnalizacji parcha jabłoni,
- pozostałościami środków ochrony roślin w owocach,
- wykorzystaniem organizmów pożytecznych w zwalczaniu niektórych szkodników,
- nowymi szkodnikami w Polsce – *Grapholita molesta* i *Drosophila suzukii*
- zmianami w Programie Ochrony Roślin Sadowniczych na rok 2016.

W drugiej części konferencji skoncentrowano się m.in. na aktualnych problemach i nowych zagrożeniach w ochronie roślin jagodowych przed szkodnikami i chorobami, najnowszych osiągnięciach Instytutu Ogrodnictwa w hodowli odpornościowej porzeczki czarnej oraz opłacalnością produkcji a stanem i zdrowotnością plantacji porzeczki czarnej w Polsce.

dr Bogumiła Badek

Międzynarodowe Targi Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu GARDENIA Targi Special DAYS

W dniach 25-27 lutego 2016 r. na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyła się X edycja Międzynarodowych Targów Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu GARDENIA oraz czwarta edycja Targów Special DAYS. Podczas drugiego dnia Targów obecna była pani prof. dr hab. Małgorzata Korbin – dyrektor Instytutu Ogrodnictwa, która wraz z przedstawicielami Związku Szkółkarzy Polskich omawiała aktualne problemy sektora szkółkarskiego oraz możliwości współpracy Instytutu Ogrodnictwa z członkami Związku. Na zaproszenie Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników

Ogrodnictwa (SITO), Oddział Poznański, po raz pierwszy na Targach Special DAYS, swoje stoisko miał również Instytut Ogrodnictwa, na którym przedstawiono zarówno aktualnie prowadzone w Skierniewicach projekty i programy badawcze, jak również dostępne pozycje wydawnicze. W ciągu trzech dni Targi Special DAYS oraz Targi GARDENIA – największą tego typu imprezę ogrodniczą w kraju – odwiedziło ponad 27 tysięcy osób.

dr Bogumiła Badek

XXII Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej – AGROTECH

W dniach 18-20 marca 2016 r. na terenie Targów Kielce odbyły się XXII Międzynarodowe Targi Techniki Rolniczej – AGROTECH. Patronat honorowy nad Targami objęli: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Główny Inspektor Pracy, Wojewoda Świętokrzyski, Marszałek Województwa Świętokrzyskiego i Prezydent Miasta Kielce. Na zaproszenie Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, na Targach prezentowały się również instytuty badawcze, wśród których był także Instytut Ogrodnictwa wraz ze spółkami: Ośrodkiem Elitarnego Materiału Szkółkarskiego w Prusach

i Kwaciarskim Zakładem Doświadczalnym w Nowym Dworze. Pierwszego dnia Targów na stoisku Instytutu Ogrodnictwa obecny był prof. dr hab. Stanisław Kaniszewski – Z-ca Dyrektora ds. Naukowych oraz dr Krzysztof Klamkowski, który poprowadził wykład pt. „Internetowy serwis nawodnieniowy Instytutu Ogrodnictwa” w ramach organizowanego przez CDR cyklu prezentacji dotyczących możliwości wdrażania innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie.

dr Bogumiła Badek

Szparagowa Konferencja Prasowa

W pierwszych dniach maja odbyło się, zgodnie z tradycją w Poznaniu, uroczyste otwarcie sezonu szparagowego w naszym kraju. Miało ono miejsce podczas Szparagowej Konferencji Prasowej, która już po raz osiemnasty odbyła się w Hotelu Rzymskim. Została zorganizowana przez Katedrę Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Polski Związek Producentów Szparaga oraz Hotel Rzymski w Poznaniu. Szczególnym wydarzeniem tegorocznej konferencji było wręczenie, przyznanych przez Walne Zgromadzenie Związku, tytułów: Honorowego Członka Polskiego Związku Producentów Szparaga, który otrzymała mgr Anna Zaworska oraz Honorowego Prezesa mgr. Andrzejowi Maince.

Z dużym napięciem wyczekiwano na werdykt Kapituły przyznającej Statuetkę „Srebrnych szparagów”. W tym roku otrzymały ją osoby wyróżnione przez Walne Zgromadzenie tytułami Honorowego Prezesa i Honorowego Członka Związku.

Wyróżniony statuetką „Srebrnych szparagów” mgr inż. Andrzej Mainka znaczną część swojej zawodowej działalności poświęcił uprawie, promowaniu produkcji i propagowaniu konsumpcji szparaga. Jako prezes i wiceprezes Polskiego Związku Producentów Szparaga był współorganizatorem 15 międzynarodowych konferencji szparagowych, a także Szparagowych Konferencji Prasowych. Propagował produkcję szparagów poprzez liczne szkolenia producentów, wywiady dla prasy, radia i telewizji oraz artykuły do czasopism ogrodniczych.

W uzasadnieniu dla decyzji o przyznaniu Statuetki „Srebrnych szparagów” mgr Annie Zaworskiej podkreślono, że prowadzi ona od 20 lat w Katedrze Warzywnictwa badania nad szparagiem i aktywnie uczestniczy we wszystkich wydarzeniach związanych z tym warzywem. Była sekretarzem konferencji naukowych, także międzynarodowych, szkoleniowych i prasowych oraz spotkań nawiązujących do tematyki szparagowej, jak np. organizowane w Marce plenarne posiedzenie Komitetu Nauk Ogrodniczych Polskiej Akademii Nauk, spotkania Kolegium Rektorów Uczelni Miasta Poznania czy wizyt gości krajowych i zagranicznych. Jest współautorką 57 publikacji dotyczących szparaga, w tym „Metodyki integrowanej produkcji szparaga”. Zdjęcia jej autorstwa zamieszczane są w podręcznikach i monografiach, w prezentacjach na konferencjach, wykładach i na posterach.

Wprowadzeniem do Konferencji Prasowej było wystąpienie Profesora Mikołaja Knafliewskiego, w którym zawarł On informacje o aktualnej sytuacji w produkcji i konsumpcji

tego warzywa w naszym kraju. Produkcję szparagów w Polsce szacuje się obecnie na blisko 6 tys. ton. Trafiają one na nasz rynek coraz wcześniej z uwagi na stosowanie osłon, takich jak czarno-biała folia do przykrywania wałów oraz od kilku lat dodatkowo niskich tuneli foliowych, pod którymi następuje znaczny wzrost temperatury przyspieszający ogrzewanie się gleby.

Organizatorzy konferencji odpowiedzieli na wiele pytań, udzielając licznych wywiadów dla mediów. Pytania skierowane do Profesora Knafliewskiego dotyczyły m.in. wielkości importu i przetwórstwa szparagów w naszym kraju. Zdaniem Profesora przetwórstwo wygląda obecnie słabo, nastąpił bowiem regres w stosunku do poprzednich lat. Przetwarza się głównie szparagi, które nie nadają się na rynek, np. krzywe lub cienkie. Profesor ma jednak nadzieję, że będzie się rozwijało przetwórstwo nietypowe, np. produkcja soków szparagowych czy suszonych szparagów.

Import szparagów, według ostatnich danych, wynosi około 150 ton i jest to już ilość znacząca. Są one dostarczane na rynek zarówno w czasie sezonu z Włoch, Hiszpanii, Grecji, jak i poza naszym tradycyjnym sezonem szparagowym np. z Peru, gdzie szparagi uprawiane są na pustyni i można produkować je o każdej porze roku po włączeniu nawadniania.

Miłym akcentem konferencji była degustacja wykwiutnych potraw ze szparagami. Na konferencję przygotowana została ulotka informacyjna, opracowana przez autorów tego artykułu, pod tytułem „Szparagi zdrowe i dobrze przyrządzone”. Szparagi są cenione za wykwiutny smak oraz za bardzo dużą wartość dietetyczną. Mają dużo witaminy C, witamin z grupy B, kwasu foliowego, soli mineralnych, błonnika i innych związków biologicznie czynnych. Ta duża zawartość błonnika, w połączeniu z niską kalorycznością, ma rewelacyjny wpływ na trawienie i smukłą sylwetkę. Szparagi mają bardzo korzystny wpływ na rozwój i pracę systemu nerwowego. Działają antysklerotycznie, antyrakowo i pobudzająco. Są powszechnie uważane za afrodyzjak. Najważniejszą cechą jakościową szparagów, niezależnie od ich barwy i wielkości, jest ich świeżość. Zawarte w szparagach składniki mają dobroczynne działanie na nasze zdrowie i samopoczucie, warto zatem spożywać ich jak najwięcej, także poza sezonem, kupując szparagi konserwowane lub korzystając z własnych przetworów czy mrożonek.

*prof. dr hab. Mikołaj Knafliewski, mgr Anna Zaworska
Katedra Warzywnictwa, UP w Poznaniu*

Statuetka Srebrnych Szparagów dla Anny Zaworskiej
(fot. M. Knaflowski)

Wykwintne danie ze szparagami (fot. A. Zaworska)

6th Global Summit on Medicinal and Aromatic Plants

W dniach 23-26 maja 2016 r. w Centrum Konferencyjnym hotelu Radisson Blu w Rydze miało miejsce 6th Global Summit on Medicinal and Aromatic Plants. Było to forum dla pracowników naukowych, przedstawicieli przemysłu medycznego i farmaceutycznego, organizacji rządowych i pozarządowych. Głównym założeniem konferencji była wymiana informacji i nawiązanie współpracy między instytucjami z sektora roślin leczniczych i aromatycznych.

Na konferencji wyniki swoich badań, w formie posteru, zaprezentowała dr Ewelina Pióro-Jabrucka, członek OW PTNO ("The influence of storing period and temperature on valerian seeds sowing value" – Pióro-Jabrucka E., Bączek K., Anna Pawełczak A., Chmielecki R., Węglarz Z.).

dr Wiesława Rosłon

Seminarium w ramach Arysta Apple Academy Day

W dniu 1 czerwca 2016 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyło się seminarium pod tytułem „Past, Present and Future of Apples as an example of Food Safety requirements and trends” zorganizowane w ramach Arysta Apple Academy Day, w którym uczestniczyło kilkudziesięciu przedstawicieli kadry menadżerskiej firmy Arysta Life Science z różnych krajów świata, w tym z Polski. Spotkanie otworzyła Dyrektorka Instytutu – prof. dr hab. Małgorzata Korbin – wykładem na temat działalności Instytutu, prowadzonych w nim badań i dokonanych osiągnięć.

W spotkaniu wzięło udział również kilku pracowników naukowych IO, którzy przedstawili zagadnienia będące przedmiotem zainteresowania przybyłych Gości. Prof. dr hab. Edward Żurawicz przedstawił historię uprawy jabłoni oraz jej znaczenie w Polsce i na świecie, a dr Krzysztof Rutkowski omówił kryteria jakości owoców, sposoby ich przechowywania oraz przetwarzanie na koncentraty, soki oraz cydr.

dr Bogumiła Badek

Agro Security Forum AGROSEC 2016

W dniu 9 czerwca 2016 r. w Hotelu Hilton w Warszawie odbyło się Agro Security Forum AGROSEC 2016 pt. „Bezpieczeństwo sektora rolno-spożywczego bezpieczeństwem gospodarczym kraju”, którego głównym organizatorem było Europejskie Centrum Biznesu, a Instytut Ogrodnictwa wraz z innymi instytucjami objął go swoim honorowym patronatem. Intencją organizatorów Forum było zebranie przedstawicieli kluczowych instytucji odpowiedzialnych za kwestie bezpieczeństwa sektora rolno-spożywczego w kontekście bezpieczeństwa gospodarczego kraju. Wśród członków komitetu hono-

rowego była prof. dr hab. Małgorzata Korbin – Dyrektorka Instytutu Ogrodnictwa, która uczestniczyła w spotkaniu również w roli prelegenta i eksperta w sesji pt. „Sadownictwo silna gałąź branży rolniczej”. Podczas czterech sesji Forum w dyskusjach ukierunkowanych na zabezpieczenie sektora rolno-spożywczego w związku z aktualną sytuacją geopolityczną i gospodarczą uczestniczyło kilkudziesięciu prelegentów i ekspertów w tym: politycy, przedstawiciele biznesu, instytucji, nauki i ekonomiści.

dr Bogumiła Badek

XIX Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa

W dniu 23 czerwca 2016 r. w Sadzie Doświadczalnym w Dąbrowicach odbył się XIX Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa, nad którym honorowy patronat objął pan Krzysztof Jurgiel – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Partnerami tegorocznego spotkania byli: Agrosimex, Krajowa Unia Producentów Soków, Krajowy Związek Grup

Producentów Owoców i Warzyw, ProCam, Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych, Zakład Zaopatrzenia Ogrodniczego Warka oraz Związek Sadowników Rzeczypospolitej Polskiej. Patronat medialny nad imprezą objęły czasopisma „Jagodnik”, „Sad nowoczesny” oraz „Warzywa i owoce miękkie”. Oficjalnego otwarcia dokonała Dyrektorka

Instytutu Ogrodnictwa – prof. dr hab. Małgorzata Korbin, która odczytała list od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz serdecznie powitała przybyłych gości, wśród których byli obecni m.in. prof. dr hab. Bohdan Dobrzański – kierownik Katedry Sadownictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, Roman Jagieliński – prezes Grupy Producentów Owoców Roja, Jacek Śmiłowski – kanclerz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Skierniewicach, Witold Boguta – prezes Krajowego Związku Grup Producentów Owoców i Warzyw oraz Jerzy Wizner – prezes zarządu głównego Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Ogrodnictwa. Ciesząc się dużym zainteresowaniem prelekcje wygłosili: dr hab. Barbara H. Łabanowska, prof. IO na temat najważniejszych problemów ochrony sadów przed chorobami i szkodnikami, dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO – na temat perspektywicznych odmian świdosiłwy

do uprawy towarowej w Polsce, dr Urszula Kłosińska – na temat nowych odmian ogórka polowego wyhodowanych w Instytucie Ogrodnictwa. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również konsultacje udzielane przez pracowników naukowych Instytutu Ogrodnictwa zarówno z zakresu sadownictwa, jak i warzywnictwa oraz prezentacja 37 doświadczeń prowadzonych w Sadzie w Dąbrowicach, na Polach Doświadczalnych upraw warzywniczych w Skierniewicach oraz w Ekologicznym Sadzie Doświadczalnym w Nowym Dworze-Parceli. W tegorocznym Dniu Otwartych Drzwi wzięło udział ponad 500 osób. Byli wśród nich sadownicy, producenci warzyw, przetwórcy, przedstawiciele służb doradczych oraz prasy z Polski i zagranicy.

dr Bogumiła Badek

Hortiterapia w Poznaniu

Stres, napięcie, agresja, zła kondycja fizyczna, problemy emocjonalne są symptomami, które nie świadczą o dobrej kondycji zdrowotnej. Okazuje się, że pomocne w zmniejszaniu poziomu wspomnianych dolegliwości może być przebywanie w ogrodzie lub wykonywanie różnych prac związanych z pielęgnacją roślin. Korzyści wynikające z obcowania z roślinami zauważalne są nawet wtedy, kiedy zajmujemy się nimi w mieszkaniu, na balkonie czy w miejscu pracy.

Od kilku lat w Polsce rozwija się hortiterapia, czyli ogrodolecznictwo. Służy ona wszystkim ludziom, ale szczególnie zalecana jest tym z problemami zdrowotnymi. Stąd też hortiterapia może być prowadzona w placówkach publicznej i prywatnej służby zdrowia, zakładach leczących różne formy uzależnień, placówkach szkolno-wychowawczych, pomocy społecznej, ośrodkach odosobnienia.

Zagadnieniu temu poświęca się ostatnio coraz więcej miejsca. Stąd też na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu zorganizowano konferencję naukową pt. „Hortiterapia jako element wspomagający leczenie tradycyjne”. Otrzymała ona 22 i 23 sierpnia 2016 roku. Organizatorem była Katedra Roślin Ozdobnych w osobach dr hab. Stanisławy Szczepaniak, mgr inż. Małgorzaty Śmigielskiej i dr hab. Agnieszki Krzemińskiej. Współorganizatorami byli prof. dr hab. Anna Golcz (Katedra Żywności i Żywności), dr inż. Jolanta Lisiecka (Katedra Warzywnictwa), dr inż. Beata Płoszaj-Witkowska, mgr inż. Joanna Bastek (pracownicy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie), mgr inż. Gabriela Wiśniew-

ska (ogrodlecy.pl), a partnerem Vilmorin Garden. Patronat medialny objęły „Zieleń Miejska” oraz „Slow Life Food and Garden”. W konferencji wzięło udział ponad 80 uczestników z całej Polski, nawet z tak odległych od Poznania miejsc, jakimi są Rzeszów, Cieszyń czy Kraków. Uczestnikami byli nie tylko naukowcy, ale także praktycy – nauczyciele, ogrodnicy, architekci krajobrazu i terapeuci pracujący w szkołach specjalnych, domach opieki społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych i warsztatach terapii zajęciowej.

W części referatowej konferencji przedstawiono wyniki pracy z wykorzystaniem roślin z osobami w podeszłym wieku, zaburzeniami pamięci świeżej, objawami autyzmu, uszkodzonym systemem nerwowym, zespołem Downa, dziećmi wykazującymi dysfunkcje ruchu lub młodzieżą niepełnosprawną intelektualnie. Zaprezentowano również rozwiązania techniczne przydatne w hortiterapii.

W części warsztatowej uczestnicy poznali wartości odżywcze owoców i warzyw w pięknie tematycznie ozdobionej sali Katedry Warzywnictwa oraz mieli możliwość wziąć udział w konkursie „Cztery pory roku na talerzu”. Nagrodami były konfitury własnoręcznie przygotowane przez prof. dr hab. Annę Golcz i zioła w eleganckich opakowaniach autorstwa dr inż. Jolanty Lisieckiej. Warsztaty filcowania kwiatów dały możliwość przyjrzenia się budowie kwiatów, ale przede wszystkim poznania tej starej techniki. Techniczne aspekty filcowania przekazała dr hab. Agnieszka Krzemińska, dr n. med. Beata Depczyńska wsparła warsztaty opracowaniem pod kątem medycznym, przydatnym do pracy z osobami o różnych dysfunkcjach. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także warsztaty przygotowania domków dla owadów przeprowadzone przez Radosława Kołpowskiego. Każdy mógł się przekonać, że dążenie do bioróżnorodności w ogrodzie jest bardzo potrzebne. Poznanie sposobów tworzenia hoteli dla owadów ułatwi pracę w zakresie hortiterapii. Dr n. med. Mirosława Cyłkowska-Nowak poprowadziła warsztat stymulujący różne zmysły, zwracając jednocześnie uwagę na aspekty funkcjonowania w grupie.

Drugiego dnia konferencji można było zobaczyć Park Orientacji Przestrzennej w Owińskach – ogród stworzony dla dzieci niewidomych i niedowidzących. Mgr inż. Michał Wasążnik, zarządca ogrodu, opowiedział o stymulowaniu zmysłów dzięki zastosowanym różnym rozwiązaniom.

Inne ogrody zmysłów oddziałujące kolorem, zapachem,

Uczestnicy konferencji w Parku Orientacji Przestrzennej w Owińskach (fot. Jerzy Wilgocki)

fakturą, kształtem oraz dźwiękiem, można było zobaczyć na projektach prezentowanych w czasie konferencji, przygotowanych w ramach prac dyplomowych.

Konferencja była doskonałym miejscem dla przedstawienia możliwości kształcenia w zakresie ogrodnictwa, gdyż na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu uruchomione zostały Studia Podyplomowe Hortiterapia. Kierowane są one nie tylko do nauczycieli, terapeutów zajęciowych i osób zajmujących się usprawnianiem zarówno dzieci, jak i dorosłych. Studia mogą także wzbogacić wiedzę miłośników roślin i ogrodów, którzy na sobie będą

mogli wypróbować pozytywne działanie hortiterapii. Dzięki niej można nauczyć się samodzielności, dokładności, zwiększyć pewność siebie, poprawić koncentrację, ułatwić nawiązywanie kontaktów, czy zdobyć umiejętność pracy w zespole. Hortiterapia może mieć zatem bardzo szerokie zastosowanie. Absolwenci studiów nabędą kwalifikacje do prowadzenia zajęć z zakresu terapii ogrodniczej. Więcej informacji można znaleźć na stronie: www.hortiterapia.edu.pl

dr hab. Agnieszka Krzywińska

XX Dzień Otwarty Sadu Doświadczalnego SGGW

W dniu 4 września 2016 r. odbył się XX Dzień Otwarty Sadu Doświadczalnego SGGW, którego organizatorem był Samodzielny Zakład Sadownictwa SGGW. W ramach tego wydarzenia odbyła się także konferencja pt. „Czynniki wpływające na plonowanie i jakość owoców roślin sadowniczych”.

Wśród tematów przewodnich pojawiły się zagadnienia związane z wykorzystaniem siatek przeciwgradowych, a także unikaniem oparzeliny powierzchniowej na owocach. Autorami referatów byli m.in. członkowie OW PTNO: „Wpływ preparatów z grupy Arbolin na rozgałęzienie okulantów jabłoni” (Zhalnerczyk P., Przybyła A.A., Jaumień F.), „Alternatywnie wobec ugoru herbicydowego metody utrzymania gleby w sadzie” (Przybyłko S., Wrona D., Osuch K.), „Wpływ nawożenia azotowego i mikoryzacji na wzrost, plonowanie i jakość owoców jabłoni ‘Şampion Arno’ w sadzie replantowanym” (Wrona D., Marszał J., Przybyłko S.), „Wpływ wybranych biostymulatorów na plonowanie oraz jakość owoców jabłoni odmiany ‘Ligol’” (Ignaczak A., Jadczyk-Tobiasz E.), „Zastosowanie preparatów zawierających mieszaninę giberelin GA4+7 oraz cytokininę 6-benzyladeninę (BA) w uprawie jabłoni” (Wrona D., Burchacki M.), „Wzrost, plonowanie i jakość owoców trzech mutantów jabłoni odmiany Şampion” (Jakubowski M., Piestrzeniewicz

C., Miziński T.), „Perspektywy stosowania nanocząstek srebra w sadownictwie i przechowalnictwie” (Krupa T., Borycka M., Ostaszewski R.), „Wzrost i plonowanie gruszy odmiany ‘Konferencja’ w zależności od systemu uprawy i cięcia korzeni” (Tworek D., Piestrzeniewicz C.), „Ocena wybranych odmian czereśni w warunkach centralnej Polski” (Kot T., Jadczyk-Tobiasz E.), „Wpływ wybranych nawozów na jakość owoców czereśni odmian ‘Techlovan’ i ‘Summit’” (Szpadzik E., Mokosa M.), „Wstępna ocena wzrostu i plonowania wybranych odmian aktinidii ostroliśnej w warunkach centralnej Polski” (Łatocha P., Łata B., Krupa T., Stasiak A., Stefaniak J.), „Wpływ zabiegów pozbiornych na jakość owoców minikiwi po przechowywaniu” (Krupa T., Adamczyk K., Łatocha P., Łata B.), „Suchodrzew jadalny czy jagoda kamczacka” (Krupa T., Młodzianka A.), „Wpływ skarlania drzew oraz zastosowania siatek przeciwgradowych na jakość jabłek” (Tomala K., Przybytniak M., Sowiński Ł., Sujecki F., Stępniewska M., Dziuban R.), „Wpływ warunków i czasu przechowywania na jakość i zdolność przechowalniczą jabłek odmiany ‘Red Cap’” (Anczewski J., Tomala K.), „Przechowywanie śliwek odmiany ‘President’” (Kudrycki M., Tomala K.).

dr Wiesława Rosłon

XVIII Dni Ogrodnika – Targi Międzynarodowe

W dniach 10-11 września 2016 r. w Gołuchowie koło Kalisza odbyły się XVIII Dni Ogrodnika – Targi Międzynarodowe zorganizowane przez Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa – Oddział w Kaliszu, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Polski Związek Ogrodnicy. Patronat honorowy nad Targami objęło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a patronat merytoryczny – Instytut Ogrodnictwa w Skierkowie oraz Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu.

Dni Ogrodnika to impreza wystawiennicza o charakterze promocyjno-konsultacyjnym, skierowana do producentów warzyw, roślin ozdobnych, sadowników, plantatorów roślin jagodowych, szkółkarzy, doradców i innych osób związanych z ogrodnictwem. Wśród wystawców swoje stoiska miał również Instytut Ogrodnictwa, na których obecni byli m.in. Dyrektor – prof. dr hab. Małgorzata Korbin, z-ca Dyrektora ds. Naukowych – prof. dr hab. Stanisław Kaniszewski, prof. dr hab. Gabriel Łabanowski, prof. dr hab. Adam Wojdyła, dr hab. Urszula Smolińska, prof. IO, dr Jacek Nowak, dr Zbigniew Anyszkiewicz oraz pracownicy

z Działu Wspomagania Badań i Promocji. Na stoisku Instytutu Ogrodnictwa prezentowane były projekty badawcze IO, w tym: Program Wieloletni IO 2015-2020 „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”, TraFoN – „Traditional Food Network to improve the transfer of knowledge for innovation”, Biorewit – „Nowe środki ulepszania gleby do redukcji zanieczyszczeń gleby i wody i rewitalizacji ekosystemu glebowego”, HortiEnergia – „Opracowanie innowacyjnych technologii magazynowania energii w produkcyjnych tunelach foliowych”, Program Wieloletni IHAR-PIB/IO 2015-2020 „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju”. Podczas XVIII Dni Ogrodnika odbyło się wiele imprez towarzyszących, w tym Gala Finałowa X edycji Krajowego Konkursu „Wzorowy Ogródnik” oraz pokazy pracy sprzętu.

dr Bogumiła Badek

XXXIX Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw XIX Targi Ogrodniczo-Rolne

W dniach 17-18 września 2016 r. odbyło się XXXIX Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw oraz XIX Targi Ogrodniczo-Rolne, pod honorowym patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Krzysztofa Jurgieła, Wojewody Łódzkiego – Zbigniewa Raua, Ordynariusza Diecezji Łódzkiej – Biskupa Andrzeja Franciszka Dziuby oraz Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Łódzkiego. Organizatorami święta było Miasto Skierniewice, Powiat Skierniewicki oraz Instytut Ogrodnictwa. W ramach Skierniewickiego Święta oraz Targów Ogrodniczo-Rolnych Instytut Ogrodnictwa zaprezentował Wystawę Kwiatów, Owoców i Warzyw połączoną z prezentacją roślin ozdobnych Kwaciarskiego Zakładu Doświadczalnego Instytutu Ogrodnictwa w Nowym Dworze. Hasło tegorocznego Święta oraz Wystawy brzmiało „Miasto pełne smaków”. Wystawę zaprojektowały inż. Danuta Polkowska oraz mgr Ewelina Szczechowicz z Działu Wspomagania Badań i Promocji IO, które wykonały ją wraz z zespołem pracowników Instytutu Ogrodnictwa.

W czasie Święta odwiedzający wystawę mogli skorzystać z fachowych porad i konsultacji z zakresu sadownictwa, warzywnictwa i roślin ozdobnych prowadzonych przez pracowników Instytutu Ogrodnictwa. Jak co roku, Instytut Ogrodnictwa zorganizował V Ogrodniczy Festiwal Nauki dla Najmłodszych, w czasie, którego dzieci, pod bacznym okiem pracowników naukowych Instytutu Ogrodnictwa, mogły poszerzyć wiedzę ogrodniczą m.in.

z zakresu fizjologii roślin, mikrobiologii, uprawy grzybów jadalnych czy pszczelnictwa. W tym samym czasie prowadzone były również warsztaty artystyczne, florystyczne i plastyczne. Podczas Święta na terenie Osady Pałacowej odbywał się kiermasz wystawienniczo-handlowy, w ramach którego wystawiały się firmy, głównie z branży ogrodniczej – promujące i sprzedające własne produkty. Swoje stoiska miały również Spółki Instytutu Ogrodnictwa: Kwaciarski Zakład Doświadczalny w Nowym Dworze, Ośrodek Elitarnego Materiału Szkółkarskiego w Prusach oraz Sadowniczy Zakład Doświadczalny w Brzeznej. W czasie dwóch dni Święta odbywała się także degustacja grzybów uprawnych, przygotowana i sponsorowana przez Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych. Na zakończenie XIX Targów Ogrodniczo-Rolnych Instytut Ogrodnictwa otrzymał nagrodę od Patrona Targów za bogatą kolekcję gatunków i odmian, w tym polskich, owoców i warzyw i niezwykle atrakcyjną prezentację kompozycji kwiatowych. Na ręce pani Dyktor prof. dr hab. Małgorzaty Korbin nagrodę przekazała poseł na Sejm RP – Pani Dorota Rutkowska. Natomiast Rada Miasta Skierniewice przyznała nagrodę Kwaciarskiemu Zakładowi Doświadczalnemu w Nowym Dworze Sp. z o.o. za bogatą kolekcję wysokiej jakości materiału roślinnego do zieleni miejsko-osiedlowej.

dr Bogumiła Badek

Dyniowate – dla zdrowia

W dniu 5 października 2016 r. na Polu Doświadczalnym SGGW w Wolicy odbyło się XV seminarium naukowo-wdrożeniowe z cyklu „Dyniowate – dla zdrowia”. Organizatorem tegorocznego spotkania była Katedra Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW oraz Warszawski Oddział Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych. Seminarium, jak co roku, cieszyło się dużym powodzeniem. Uczestniczyli w nim przedstawiciele firm ogrodniczych i nasiennych, studenci, a także

osoby zainteresowane ogrodnictwem i żywieniem. Na seminarium zaprezentowano wyniki badań nad nowym wykorzystaniem dyni, mianowicie do produkcji filmów jadalnych, czyli opakowań żywności, które nadają się do spożycia. Filmy jadalne mogą zostać wykorzystane np. jako osłonki do wędlin czy torebki z przyprawami. Jak co roku na zakończenie seminarium odbyła się degustacja potraw z dyni oraz wystawa roślin dyniowatych.

dr Wiesława Rosłon

IV Międzynarodowy Kongres Biogospodarki

W dniach 6-7 października 2016 r. w „EC1 Łódź – Miasto Kultury”, zrewitalizowanej najstarszej łódzkiej elektrowni, odbył się IV Międzynarodowy Kongres Biogospodarki, którego organizatorem był Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. Patronat honorowy nad Kongresem objęli: Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Rozwoju, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Polska Agencja Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. oraz Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, a patronat merytoryczny – Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach. Tegoroczna edycja Kongresu, zorganizowana w ramach Tygodnia Biogospodarki, obejmowała sesje plenarne i równoległe sesje tematyczne o charakterze otwartej dyskusji na tematy związane z biogospodarką. Uczestniczyło w nich kilkaset osób z Polski i zagranicy, w tym samorządy, przedstawiciele instytucji finansowych, producenci żywności, energii, ośrodki nauko-

wo-technologiczno-badawcze, instytucje odpowiedzialne za działania związane z ochroną i promocją zdrowia i inne. Podczas pierwszego dnia spotkania prof. dr hab. Małgorzata Korbin – Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa przewodniczyła sesji pt. „Żywność wysokiej jakości w regionach”. W czasie Międzynarodowego Kongresu Biogospodarki swoje wykłady mieli również pracownicy naukowcy Instytutu Ogrodnictwa: dr Dorota Kruczyńska, prof. dr hab. Edward Żurawicz („Polski potencjał w ogrodnictwie”), dr hab. Lidia Sas Paszt, prof. IO, prof. dr hab. Stanisław Kaniszewski („Rola pożytecznych mikroorganizmów w organicznej produkcji ogrodniczej”), dr Krzysztof Rutkowski („Eksport żywności wysokiej jakości”), dr hab. Lidia Sas Paszt, prof. IO („Zastosowanie pożytecznych mikroorganizmów w rolnictwie ekologicznym”). Wśród wielu wystawców swoje stoisko miał również Instytut Ogrodnictwa, na którym obecni byli m.in. Dyrektor – prof. dr hab. Małgorzata Korbin, z-ca Dyrekto-

Nagroda Fundacji im. Joanny Krause wręczona

Z przyjemnością informujemy, że pierwszą nagrodę finansową Fundacji im. Joanny Krause, za najlepszą pracę magisterską z zakresu hodowli i uprawy roślin ozdobnych otrzymała mgr inż. Sabina Maria Kowalewska za pracę pt.

Od lewej stoją: mgr inż. Sabina Kowalewska; dr inż. Anita Schroeter-Zakrzewska; Dziekan Wydziału – dr hab. Tomasz Kosiada; Prezes Fundacji – Wiesław Szczepiński; dr hab. Stanisław Szczepaniak i mgr inż. Mateusz Wiśniewski (fot. P. Czuchaj)

„Uprawa chryzantemy wielkokwiatowej (*Chrysanthemum x grandiflorum* Ramat./Kitam) przy sztucznym świetle”, wykonaną pod kierunkiem dr inż. Anity Schroeter-Zakrzewskiej w Katedrze Roślin Ozdobnych Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Rada Fundacji wyróżniła ponadto pracę mgr inż. Mateusza Wiśniewskiego pt. „Wpływ wybranych czynników na wzrost i kwitnienie lawendy wąskolistnej (*Lavandula angustifolia* Mill.)” wykonaną pod opieką dr hab. Stanisławy Szczepaniak. Osoby – nagrodzona i wyróżniona oraz opiekunowie naukowcy zostali uhonorowani dyplomami podczas posiedzenia Rady Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w dniu 22 listopada 2016 r. Uroczystego wręczenia nagrody i dyplomów dokonał Prezes Fundacji Wiesław Szczepiński w towarzystwie Dziekana Wydziału – dr hab. Tomasza Kosiady. W uroczystości wzięli udział także członkowie Rady Fundacji, w tym prof. dr hab. Anna Lisiecka, która wykonała superrecenzje prac zgłoszonych do nagrody.

Przewodnicząca Rady
Stanisława Szczepaniak

Parki wiejskie – żywe laboratoria dendrologiczne

Parki wiejskie są rozproszone po całym kraju. Po drugiej wojnie światowej ich liczbę szacowano na około 10 tysięcy. Obecnie jest ich mniej, bo liczne przestały istnieć. Zdobiły otoczenie dworów, siedzib ziemiańskich, pałaców i zamków. Tylko nieliczne znajdowały się w gestii urzędów gminnych. Jako obiekty prywatne były ogrodami starannie zadbanymi i świadczyły o prestiżu swojego właściciela. Po wojnie właściciele się zmienili i w większości stały się nimi Państwowe Gospodarstwa Rolne i Spółdzielnie Produkcyjne, a w mniejszej liczbie szkoły i przedszkola oraz niektóre inne instytucje wiejskie. Większość nowych właścicieli nie interesowała się ich pielęgnacją ani ochroną. Przepadły liczne gatunki drzew i krzewów, często unikatowe. Na przykład w parku w Konarzewie koło Poznania, pierwowzorce Arboretum Kórnickiego w 1816 r. rośło 239 gatunków i odmian drzew i krzewów, a w 2016 r., czyli po 200 latach – 90. Tym niemniej, dendroflora która pozostała oraz mniej lub bardziej czytelne pierwotne ich założenia, mają olbrzymie znaczenie dla nauki i kultury ogrodniczej. Są cennymi dokumentami dla dendrologa, ogrodnika i historyka sztuki ogrodowej oraz dla architekta krajobrazu.

Parki wiejskie – mimo wcześniejszych krytycznych uwag – nadal są zbiorami wartościowych drzew i krzewów ozdobnych, zarówno rodzimych, jak i obcego pochodzenia, sprowadzanych często wielkim nakładem kosztów. Gatunki rodzime osiągają tutaj wymiary pomnikowe, jakich nie osiągnęłyby w lasach ze względu na eksploatacyjny charakter gospodarki leśnej. Dla dendrologa są przykładem możliwości rozwojowych drzew. Służą do prowadzenia badań i obserwacji nad aklimatyzacją gatunków obcego pochodzenia na obszarze całego kraju. Te, które dobrze się

zaaklimatyzowały, mogą być także stosowane na miejskich terenach zieleni oraz w zadrzewieniach krajobrazowych. Szczegółowe badania gleb i różaneczników (*Rhododendron* sp. div.) rosnących w parkach wiejskich miejscowości np. Moszna, Dobra, Lipno i Pokój w woj. opolskim; Wojsławice, Książ, Świątoszyn i Gruszcza w woj. dolnośląskim; Parsowo i Strzekęcin w woj. zachodniopomorskim; Pławnowice i Brynek w woj. śląskim, pozwoliły opracować technologię uprawy i rozmnażania ich w naszym kraju, dzięki czemu staliśmy się jednym z większych producentów tych roślin w Europie.

Każdy park to praktycznie inne zbiorowisko roślinne, ukształtowane w różnych warunkach ekologicznych. Pozwala to obserwować różnice we wzroście, rozwoju i wyglądzie drzew, zmieniające się także w zależności od ich wieku, i dowiedzieć się, jakie wymiary biologiczne osiągają stare drzewa. Tutaj jest również najwięcej pomników przyrody. W odniesieniu do drzew i krzewów obcego pochodzenia obserwujemy jak przebiega ich rozwój biologiczny, czy kwitną i owocują, czy owoce dojrzewają, a nasiona są zdolne do kiełkowania, czy się obsiewają i odnawiają, czy atakują je choroby i szkodniki i jak reagują na te przeciwności. Stare drzewa i pojawiająca się spontanicznie roślinność leśna w pozbawionych opieki parkach pozwalają określić, jakie zespoły roślinne mogłyby rosnąć na danym obszarze, gdyby została zaniechana działalność gospodarcza człowieka, czyli wskazują na naturalne, potencjalne możliwości siedliska. Stare parki są zatem ważnymi powierzchniami dokumentującymi naturalną szatę roślinną kraju. W lasach coraz rzadziej można spotkać okazałe drzewa jesionu wyniosłego, klonu pospolitego i jaworu, wiązu

szypułkowego, lipy drobn- i szerokolistnej, topoli białej i czarnej. Populacje tych gatunków drzew, żyjące w parkach wiejskich całej Polski, reprezentują szeroki zestaw odmian i ekotypów, stanowiąc prawdziwy bank genów tych gatunków. Parki zawierające bogate zbiory zaaklimatyzowanych cennych roślin obcego pochodzenia oraz odmiany gatunków rodzimych mogą być wykorzystane jako mateczniki do rozmnażania i szerszego stosowania.

Szczególnie cenne są parki-arboreta. Mają one wyjątkowo bogate kolekcje gatunków i odmian drzew i krzewów. Parki takie istnieją m.in. w Wojśławicach (powiat Dzierżoniów), Osowej Sieni (pow. Wschowa), Przelewicach (pow. Pyrzyce) i Gołuchowie (pow. Pleszew).

Parki wiejskie pełnią także (oprócz innych) funkcję ekologiczną, zwłaszcza w krajobrazie ubogim w lasy, jak np. na terenach Polski Środkowej, wschodniej części Kujaw z zachodniego Mazowsza. Wywierają korzystny wpływ na kształtowanie się klimatu danej okolicy, obieg wody

w przyrodzie oraz na biocenozę przyległych pól i łąk, co ma wielkie znaczenie dla szeroko pojętego rolnictwa. Obecność parków i innych zadrzewień wiejskich przyczynia się do zmniejszenia amplitudy temperatur.

Dotychczas stosunkowo najlepiej zostały opracowane parki wiejskie Pomorza Zachodniego i Środkowego oraz byłego województwa gdańskiego. Opisano także dendroflorę licznych parków Wielkopolski, woj. lubelskiego, lubuskiego i podkarpackiego oraz mniejszych jednostek terytorialnych w pozostałych województwach. Nadal na opracowania naukowe oczekują liczne parki wiejskie. Należy się z tym spieszyć, aby nie zniknęły wcześniej!

Korzystałem z: Olaczek R., 1974. *Ochrona parków wiejskich. Liga Ochrony Przyrody, Warszawa, ss. 115* oraz z badań własnych.

prof. dr hab. Mieczysław Czekalski
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Połajewo (Wielkopolska) – olbrzymia lipa szerokolistna w parku wiejskim o obwodzie pnia 769 cm i wysokości 22 m (fot. K. Borkowski).

Cypryśniki błotne w parku w Kobylnikach k. Kruszwicy (fot. K. Borkowski).

Członkowie wspierający PTNO

Tyc
k w i a t y

Gospodarstwo Rolno - Ogrodnicze Stanisław Tyc
Kalisz, ul. Stawiszyńska 133
62 760 22 40 | 602 605 112
stanislawtyc@post.pl

UPRAWA RÓŻ OD POKOLEŃ

MAXI-PLON Sp. z o.o.
Sopot, Al. Niepodległości 606/610
Tel.kom.: 606 400 807, 602 355 886
Tel.: 58 763 53 81

PODŁOŻA TORFOWE

PODŁOŻA Z NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI LITEWSKICH TORFÓW

Email: marketing@maxiplon.pl www.maxiplon.pl

Hortulus Dobrzyca
zachodniopomorskie

OGRODY TEMATYCZNE HORTULUS DOBRZYCA

OGRODY HORTULUS Spectabilis WISZA LABIRYNT DOBRZYCA

Unikalna kolekcja roślin.
Ogrody pokazowe udostępnione do zwiedzania.
Szeroki asortyment produkowanych roślin (byliny i zimozielone).

76-038 Dobrzyca 76
tel.: 94 318 13 18
fax: 94 347 51 02

e-mail: biuro@hortulus.com.pl
www.hortulus.com.pl
www.ogrody-labirynt.com.pl

Yara Poland Sp z o.o
ul. Malczewskiego 26
71-612 Szczecin
tel.: 91 433 00 35
fax: 91 433 04 34
www.yara.pl

Produkuj ze smakiem !

Gospodarstwo Ogrodnicze
Maciej Mularski
Zakład „Różanki”
ul. Gorzowska 2
Różanki
66-415 Kłodawa

„...Nie konkurujemy ceną, lecz jakością...”

tel.: 95 720 85 85
fax: 95 720 85 95
e-mail: rozanki@mularski.pl
www.mularski.pl

Gospodarstwo Ogrodnicze
Maria Mularska
Zakład Bory Malinowskie
ul. Jasna 12
Sarnów
42-512 Psary

Familijne pomidory - nie cena a jakość

tel.: 32 267 21 71
fax: 32 267 22 73
e-mail: bory@mularski.pl
www.mularski.pl

Specjalistyczne Gospodarstwo
Produkcyjne PLEURO
Marcinów 15
62-704 Kawęczyn
tel.: 63 28 85 087
kom.: 606 88 37 81

Kostki słomy przerośnięte grzybnia bocznika

e-mail: pleuro@pleuro.pl
www.pleuro.pl

„SPÓJNIA” Hodowla i Nasiennictwo
Ogrodnicze Sp. z o.o.
Nochowo, ul. Lipowa 22
63-100 Śrem

Nasiona doskonałe

tel/fax: 61 28 35 655
e-mail: spojnia.@cop.pl
www.nasiona-warzyw.pl

Członkowie wspierający PTNO

VITROFLORA Grupa Producentów Sp. z o.o.
Trzęsacz 25
86-022 Dobrcz

VITROFLORA®

Sadzonki - nasiona - siewki

tel.: 52 326 20 00
fax: 52 326 20 50
e-mail: info@vitroflora.com.pl
www.vitroflora.com

WYBICKI

SZKÓŁKA DRZEW KRZEWÓW OZDOBNYCH I RÓŻ
61-316 Poznań
ul. Ropczycka 5
tel. 61 663 92 28
fax 61 663 92 29
e-mail: zbyszek@wybicki.pl
www.wybicki.pl

ZAZIELEŃMY WSPÓLNIE ŚWIAT

Brinkman Polska Sp. z o.o.
ul. Katowicka 38
34-100 Tychy
tel.: 33 326 20 60

**Wiodący
w ogrodnictwie**

e-mail: tychy@brinkman.pl
www.brinkman.pl

Szkółka Drzew i Krzewów Ozdobnych
GURSZTYN
Prętki 5
14-500 Braniewo
tel./fax: 55 243 47 78

www.gursztyn.com.pl
e-mail: info@gursztyn.com.pl

Szeroki wybór roślin iglastych i liściastych

Grupa Producentów Rozsad
Krasoń Sp. z o.o.
Grzegorz Krasoń
Piaski 32a
97-371 Wola
Krzysztoporska

Polska rozsada gwarancją Twojego sukcesu

tel.: 44 732 59 95
tel.: 44 733 63 23
fax: 44 732 55 55
biuro@krason.com.pl
www.krason.com.pl www.rozsadywarzyw.eu

Kwalifikowana Szkółka Drzew, Krzewów
Owocowych oraz Krzewów Róż
BARANOWSCY
ul. Mickiewicza 28a
62-025 Kostrzyn

**Sprawdzona i niezawodna jakość
roślin owocowych i róż**

tel./fax: 61 817 84 76
www.baranowscy.com.pl
biuro@baranowscy.com.pl

**Gospodarstwo Specjalistyczne
Uprawa warzyw gruntowych**

Sylvia i Zdzisław Wawrzyńczyk

ul. Wojska Polskiego 23
67-124 Nowe Miasteczko

**Najsmaczniejsza
rzodkieweczka
z Nowego Miasteczka**

Tel. 68 388299, Kom. 603844688, 668822531
Email: polska_rzodkiewka@poczta.onet.pl www.polskarzodkiewka.eu

**GOSPODARSTWO
SZKÓŁKARSKO-ROLNE
WIECZOREK**

Puszczykowo Zaborze
ul. Zaborska 10, 62-021 Paczkowo
tel./fax (061) 815 57 29
tel. 602 530 566

STOWARZYSZENIE POLSKICH SZKÓŁKARZY
www.spryns.com.pl

**Szeroki asortyment drzewek i krzewów
owocowych, róż oraz podkładek**

Członkowie wspierający PTNO

Grupa Producentów Warzyw Zdunek Sp. z o.o.
Ludwina 9
63-300 Pleszew

Pomidor na rynek europejski

tel./fax.: 62 742 78 96
tel. kom. 502 127 538
e-mail: gro_ludwina@op.pl
gro_zdunek@op.pl

Staszek Zymon
Tłokinia Wielka 34
62-860 Opatówek

„Ogród to radość przez całe życie...”

tel.: 62 761 44 44
fax: 62 761 44 15
e-mail: stzymon@zymon.pl
www.zymon.pl

AGRO-SUR

Wojciech Surowiec
ul. Kościuszki 231
42-582 Rogoźnik

www.agrosur.com.pl
e-mail: agrosur@agrosur.com.pl
tel. 32 287 62 43, 381 96 80

**NOWOCZESNA TECHNIKA W OGRODNICTWIE
SUKCESEM W PRODUKCJI**

W. Legutko

Przedsiębiorstwo
Hodowlano-Nasienne
63-930 Jutrosin
Nad Stawem 1F

Po radość, po zdrowie, z naszymi nasionami!

tel.: 65 548 28 12
fax: 65 548 26 30
e-mail: legutko@legutko.com.pl
http://legutko.com.pl

**Biologiczna ochrona roślin
Naturalne zapylanie przy pomocy trzmieli**

Tel. Fax. 61-6998377
Tel. 61-8998378
Kom. 606 975 877
email: biuro@partner.com.pl
www.biopartner.com.pl

Biopartner Sp z o.o.
ul. Kminkowa 31
62-064 Plewiska

**Wypożyczenie nowoczesnego
ogrodnictwa**

**podstawą
wysokich
plonów**

F.H.U. FARMER CO e-mail: farmer@tunele-foliowe.pl
32-700 Bochnia, ul. Wiśnicka 38
tel.: 14 611 71 74, 660 744 224 www.fhufarmer.pl

Redakcja:

Prof. dr hab. Mieczysław Czekalski
Prof. dr hab. Mikołaj Knaflowski
dr inż. Joanna Bykowska (redaktor naczelna)

Adres Redakcji:

Katedra Dendrologii, Sadownictwa
i Szkółkarstwa
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
60-198 Poznań, ul. Zgorzelecka 4
tel. 61 846 63 33 lub 505 694 220